

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ÚSTAV PRIMÁRNÍ A PREPRIMÁRNÍ EDUKACE

Loutka a její využití v předškolní výchově

Bakalářská práce

Autor:	Jana Kutilová
Studijní program:	B7507, Specializace v pedagogice
Studijní obor:	7531R001, Učitelství pro mateřské školy
Vedoucí práce:	Mgr. Jana Andrejsková
Hradec Králové	2016

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Pedagogická fakulta

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	Jana Kutilová
Osobní číslo:	P111725
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Učitelství pro mateřské školy
Název tématu:	Loutka a její využití v předškolní výchově
Zadávající katedra:	Ústav primární a preprimární edukace

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í:

Bakalářská práce se zabývá možností využití loutky při adaptaci dítěte na mateřskou školu. V teoretické části je charakterizováno období předškolního věku s jeho vývojovými změnami. Práce se dále zaměřuje na adaptaci dítěte na mateřskou školu. Zvláštní pozornost je věnována loutce, její charakteristice a typům. Zdůrazněna je historie a význam loutky v předškolním věku. V praktické části je vytvořen týdenní projekt, který je rozpracován do denních činností a využívá loutku při procesu adaptace dětí na mateřskou školu. Projekt byl realizován v praxi. Závěr práce je věnován jeho celkovému hodnocení.

Vedoucí bakalářské práce:	Mgr. Jana Andrejsková
Oponent bakalářské práce:	PhDr. Yveta Pohnětalová, Ph.D.
Datum zadání bakalářské práce:	13. 1. 2014
Termín odevzdání bakalářské práce:	5. 5. 2016

L.S.

doc. PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.

Děkan

PhDr. Pavel Zíkl, Ph.D.

vedoucí katedry

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jany Andrejskové a uvedla v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

V Hradci Králové dne

Vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Janě Andrejskové za její cenné rady, trpělivost a profesionální přístup při vedení mé bakalářské práce. Dále také děkuji mé rodině a blízkým, kteří mi po celou dobu studia byli oporou.

Anotace

KUTILOVÁ, Jana. *Loutka a její využití v předškolní výchově*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá možnostmi využití loutky při adaptaci dítěte na mateřskou školu.

V teoretické části je charakterizováno období předškolního věku s jeho vývojovými změnami. Práce se dále zaměřuje na adaptaci dítěte na mateřskou školu. Zvláštní pozornost je věnována loutce, její charakteristice a typům. Zdůrazněna je historie a význam loutky v předškolním věku. V praktické části je vytvořen týdenní projekt, který je rozpracován do denních činností a využívá loutku při procesu adaptace dětí na mateřskou školu. Projekt byl realizován v praxi. Závěr práce je věnován jeho celkovému hodnocení.

Klíčová slova: předškolní věk, mateřská škola, adaptace na mateřskou školu, loutka, význam loutky

Annotation

KUTILOVÁ, Jana. *Puppet and its use in pre-school*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. pp. Bachelor Thesis.

This bachelor thesis deals with the possibility of using puppets during adaptation of a child to a kindergarten.

In the theoretical part is characterized pre-school period with its developmental changes. In the next part is the thesis focused on the child's adaptation to the kindergarten. Special attention is paid to the puppet, its characteristics and types. The emphasis is put on the history and importance of puppets during the preschool period. In a practical part is described a week project that is developed in the daily activities and uses a puppet in the process of adaptation of children to nursery school. The project was implemented in practice. The final part focuses on overall assessment.

Keywords: pre-school age, kindergarten, adaptation to a kindergarten, puppet, puppet meaning

Obsah

Úvod	9
1 Charakteristika období předškolního věku.....	10
1.1 Vývojové změny v předškolním věku.....	10
1.1.1 Fyzický vývoj	10
1.1.2 Kognitivní vývoj	11
1.1.3 Sociální a citový vývoj	12
2 Význam mateřské školy v životě dítěte.....	13
2.1 Adaptace dítěte na mateřskou školu.....	14
3 Loutka.....	17
3.1 Klasifikace loutek.....	17
3.2 Historie loutek a loutkového divadla v mateřské škole	18
3.3 Význam loutky a loutkového divadla pro děti v předškolním věku	19
4 Projektová metoda	20
5 Projekt s názvem: S kocourem do školky	22
5.1 Charakteristika projektu	22
5.2 Záměr projektu:	24
5.3 Klíčové kompetence:.....	24
5.4 Zapojení rodičů do projektu	25
5.5 Myšlenková mapa	25
5.6 Realizace projektu.....	27
Celková reflexe týdenního projektu.....	52
Závěr.....	53
Seznam použité literatury	54
Seznam příloh	57

Úvod

Bakalářská práce se zabývá loutkou a jejím využitím v předškolním věku. Předškolní věk je totiž velmi důležitou etapou v životě dítěte. Je to období významné, protože se dítě dostává do úplně nového světa. Do světa mnohem otevřenějšího, než doposud poznalo. Ale jako vše v životě, tak i toto období s sebou nese mnohá úskalí. S jedním takovým se musí dítě vypořádat hned při vstupu do mateřské školy. Je to setkání s neznámými lidmi, adaptace na nové prostředí, akceptování pravidel spojených s každodenním chodem mateřské školy a hlavně odloučení od nejbližších osob – od rodičů. Pro dítě je to velký šok a úkolem každého učitele je, aby mu toto období co nejvíce ulehčil. Právě ulehčení adaptace na mateřskou školu bylo pro mě hlavní motivací pro vypracování bakalářské práce „Loutka a její využití v předškolní výchově“.

Cílem bakalářské práce je ukázat, že loutku můžeme v mateřské škole využít nejen při hraní divadel, ale že se dá použít i při jiných činnostech. Jednou z nich může být adaptace dítěte na mateřskou školu. Rodiče a další veřejnost si totiž často loutku představí pouze jako součást loutkového divadla nebo jako hračku pro děti. Málokdo z nich ale ví, jak důležitou roli může v předškolní výchově hrát.

Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. V teoretické části se nejprve zaměříme na předškolní věk. Tuto etapu si objasníme a přiblížíme si její vývojové změny. Dále se budeme zabývat adaptací dítěte na mateřskou školu a poté přejdeme k loutce. Na tu pohlédneme z hlediska historie, obecně ji charakterizujeme a zjistíme, jaký je její další význam v předškolním věku.

V praktické části je obsažen týdenní projekt s názvem „S kocourem do školky“. Projekt obsahuje návrhy činností na jednotlivé dny. Činnosti jsou organizačně rozděleny do čtyř částí – ranní hry, pohybová chvilka, řízená činnost a pobyt venku. Toto rozdělení koresponduje s denním harmonogramem Mateřské školy Třemošnice, v níž byl projekt realizován. Na konci každého dne je obsažena i jeho reflexe, která má velký význam jako zpětná vazba jednotlivých činností.

V závěru bakalářské práce se nachází celkové hodnocení projektu. V tom se zaměříme na splnění daných cílů a poznatky pro další práci, které z projektu vychází.

1 Charakteristika období předškolního věku

Lidský život tvoří mnoho vývojových etap, během kterých se každému člověku utváří osobnost. Různí autoři mají na tyto fáze života rozlišná dělení. I přes to, že jsou všechny fáze vývoje člověka velmi důležité, my se v následující kapitole zaměříme na předškolní věk, který je pro tuto bakalářskou práci stěžejní.

Předškolní věk je velmi významným obdobím v životě dítěte. Definicí tohoto vývojového stádia lze nalézt v odborné literatuře mnoho (Vágnerová, 2012; Říčan, 2009; Čačka, 1997; Langmeier, Krejčířová, 2006). V širším pojetí je to období, které začíná narozením dítěte a končí jeho nástupem do základní školy. Rozdělení má ale tu nevýhodu, že po celé toto období jsou děti srovnávány a nejsou odlišovány jejich vývojové potřeby. V každém roce života dítěte je totiž potřebné brát v potaz jejich individuální odlišnosti (Langmeier, Krejčířová 2006). Vágnerová (2003, s. 186) vymezuje termín v užším pojetí a to jako „*vývojové období dítěte od dovršení třetího roku po vstup do školy, tzn. do dovršení šestého roku života. Hlavní činností předškolního dítěte je hra. V tomto věkovém období dítě zpravidla navštěvuje mateřskou školu, která jej postupně připravuje na vstup do školy. Základem stále zůstává rodinná výchova, na které mateřská škola staví a která napomáhá dalšímu rozvoji dítěte.*“

1.1 Vývojové změny v předškolním věku

Ve věku od třech do šesti až sedmi let se velmi rozvíjí dětská osobnost. Předškolní věk přináší pro dítě také změny, které jsou pro toto období charakteristické. Děti se vyvíjí po stránce fyzické, kognitivní i sociální, rozvíjí se jejich řeč a značný posun zaznamenáváme i v kresbě. Tyto změny si teď stručně připomeneme.

1.1.1 Fyzický vývoj

Tělesné změny už nejsou tak výrazné jako v předchozím období, ale děti se stále zdokonalují v oblastech jemné i hrubé motoriky. Lepší se koordinace, pohyby jsou rychlejší a přesnější a zdokonaluje se také schopnost udržení rovnováhy (Bednářová, Šmardová, 2007). Dětem se také postupně mění postava, začíná jim přibývat svalová tkáň a tuková ubývá. V tomto období je vhodné začít se sportem (lyžování, jízda na kole). Mimo jiné už je dítě schopné zcela samostatné obsluhy: umí se obléknout,

svléknout, pečuje o svou hygienu. Okolo čtvrtého roku se také vyhraňuje laterality dítěte (Mertin, Gillernová, 2010)

S vývojem jemné motoriky souvisí také vývoj kresby. Děti začínají znázorňovat lidskou postavu. Nejprve se jedná o hlavu s končetinami, kterou nazýváme „hlavonožcem“, postupně ale začíná dítě přidávat více detailů a na konci předškolního období má už postava všechny náležitosti (Říčan, 1989). Realismus kresby v rozmezí 3 až 6 let prochází obdobím „nepochopeného realismu“, kdy dítě nekreslí předměty jako celek, ale klade prvky kresby vedle sebe a přechází v období tzv. „intelektuálního realismu“, kdy kresba znázorňuje „pojmové vlastnosti předlohy bez ohledu na zřetelnou perspektivu“, pokud tedy dítě nakreslí postavu z profilu, udělá jí i tak 2 oči nebo nohy (Piaget, Inhelderová, 2000, s. 62).

1.1.2 Kognitivní vývoj

Významným psychologem, který se zabýval vývojem kognitivních funkcí, byl Jean Piaget. Ten období od 2 do 7 let nazval jako předoperační stádium a rozdělil ho do dvou fází. První je „předpojmové substádium“, to se datuje od 2 do 4 let, druhé nazývá jako „intuitivní stádium“ (Kohoutek, 2008).

V předoperačním stádiu se začíná objevovat sémiotická funkce, kdy dítě začíná pracovat s představami, začíná si například více uvědomovat nepřítomné předměty či děj. Toto jednání můžeme dále rozdělit do pěti druhů (Piaget, Inhelderová, 2000, s. 53):

- oddálená nápodoba – Dítě si i po několika hodinách uvědomuje nepřítomnou předlohu a je schopné ji jednoduše napodobit. Toto jednání je počátkem představy.
- symbolická, fiktivní hra – Představy jsou dokonalejší. Dítě dokáže předstírat a využívá k tomu předměty.
- kresba – Kresba se stává přechodem mezi hrou a obraznou představou.
- obrazná představa – Jedná se o zvnitřněnou nápodobu.
- slovní vybavování – Děti začínají popisovat minulost.

Velmi důležitý je také rozvoj symbolické hry. Ta představuje vrchol dětské hry, protože přeměňuje skutečnost a vyjadřuje dětskou představu a potřeby (Piaget, Inhelderová, 2000).

Vnímání dětí se již nezaměřuje na detail, ale předměty jsou brány jako celek. Pozornost dětí je velmi nestálá a dlouhodobé soustředění je potřeba hodně posilovat.

Paměť je krátkodobá, děti se učí mechanicky – častým opakováním. Velký význam má v tomto období fantazie, která je velmi rozvinutá a není nijak omezována kritickým myšlením. Děti díky své fantazii dokáží utíkat od reality do světa, který je blízký jejich představám (Čačka, 1997).

Dále se také rozvíjí vnímání času – dítě pomalu začíná chápat minulost, přítomnost a budoucnost. V tomto období jsou ale jedinci dost egoцентриční, svět dokáží vnímat pouze ze svého pohledu a nechápou, že mohou existovat i jiné náhledy na situaci než ty jejich (Kohoutek, 2008).

Dítě v předškolním období se také rozvíjí po řečové stránce. Je velmi důležité předkládat dítěti správný vzor mluvení, protože si snadno a rychle osvojí návyky, a to klidně i ty nesprávné, které se později špatně napravují (Sovák, 1984). Kolem třetího roku života je řeč dost nepřesná, často se vyskytuje dětská patlavost a zaměňování hlásek za jiné. Mezi čtvrtým a pátým rokem patlavost mizí a před vstupem do základní školy by už měl být projev zcela bez artikulačních chyb. Řeč se ale zdokonaluje i v délce a složitosti vět, lepší se i soustředěnost na mluvený projev, dítě dokáže například delší dobu naslouchat pohádkám a příběhům (Langmeier, Krejčířová, 2006).

1.1.3 Sociální a citový vývoj

Mezi velmi důležitou potřebu dítěte zařazujeme potřebu citového vztahu, seberealizace a pocitu bezpečí. Prožívání dítěte je velmi intenzivní, ale zároveň proměnlivé. Děti začínají hodnotit svoje chování, a to jak pozitivně, tak i negativně. Začínají si uvědomovat své chyby a dokáží se rozzlobit i samy na sebe (Mertin, Gillernová, 2010).

Podle Erika Ericksona musí člověk v každé fázi vývoje řešit určitý psychosociální konflikt. V předškolním věku se jedná o konflikt iniciativy a pocitu viny. Pokud dítě nedosáhne svého cíle, cítí vinu. To na něj má traumatizující dopad a může to vést až k depresivní rozladěnosti (Šimíčková – Čížková, 2008).

Se sociálním vývojem dítěte souvisí i vznik komplexů. Ty popisuje Sigmund Freud. První je tzv. „oidipovský“ komplex, kdy je chlapec až příliš fixován na matku. Jeho láska začíná mít sexuální rysy a dítě pociťuje žárlivost vůči rodiči opačného pohlaví. Druhým je „Elektřin komplex“, při kterém dcera upřednostňuje otce před matkou a snaží se s ním vybudovat nepřiměřený vztah. Tyto komplexy se vyřeší identifikací s osobností rodiče stejného pohlaví. Pokud k tomu ale nedojde, může to vést k různým poruchám osobnosti (Kohoutek, 2008).

V předškolním věku se děti učí zaujímat různé role, začleňují se do nové skupiny a učí se spolupráci. Pro děti jsou proto velmi důležití lidé (jak dospělí – rodina, učitelky, tak i děti), se kterými jsou často v kontaktu. Ti mu totiž ukazují „vzorce“ chování, ze kterých si dítě bere příklad a napodobuje je (Říčan, 2009).

Velký zásah do citového a sociálního vývoje dítěte má nástup do mateřské školy, kde přijde dítě do styku s novými lidmi a musí se vypořádat s prvním odloučením od rodiny.

2 Význam mateřské školy v životě dítěte

Mateřská škola je většinou první druh předškolního vzdělávání, se kterou se dítě setkává a naše znalosti o ní často vyplývají z osobních zkušeností a vzpomínek. Ty ale mohou být zkreslené nebo velmi povrchní. V následující části si tedy objasníme, co to vlastně mateřská škola je a jaký je její význam v životě dítěte.

„Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních hodnot a mezilidských vztahů.“ (Šikulová, Čepičková, Wedlichová, 2005, s. 57). Mateřská škola zastává v předškolním období velmi důležitou pozici, a to právě kvůli tomu, že jejím hlavním úkolem je doplňování rodinné výchovy. Dále musí zajistit mnohostranné a přiměřené podněty, které povedou k aktivnímu rozvoji a učení dítěte. Také sám pedagog, by měl celkově rozvíjet osobnost dítěte a vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání s ohledem na individuální možnosti dítěte (RVP PV, 2004, s. 6). *„Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.“*

Zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školským zákonem) se předškolní vzdělávání stává legitimní součástí systému vzdělávání. Zaujímá místo počátečního stupně veřejného vzdělávání a řídí se pokyny a požadavky MŠMT (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Mateřská škola by měla především splňovat pečovatelskou, vzdělávací, integrační a personalizační funkci.

- pečovatelská – zajišťuje dětem péči a zároveň je vede k tomu, aby pečovaly o sebe a své zdraví,
- vzdělávací – poskytuje dětem vzdělávání a stará se i jejich celkový rozvoj,
- socializační – doplňuje rodinnou výchovu a je místem socializace dítěte,
- integrační – MŠ vytváří předpoklad pro celoživotní vzdělávání
- personalizační – děti se samostatně projevují, škola podporuje individualitu každého dítěte (Šmelová, 2006).

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (2004) nám dále charakterizuje podmínky předškolního vzdělávání. Tedy ty, které je potřeba dodržovat, neboť jsou legislativně vymezeny. Naplňování těchto podmínek je velmi důležité, protože jsou rozhodující při uspokojování potřeb dítěte. Jsou to tyto podmínky:

- věcné (vnitřní i venkovní prostory mateřské školy, vybavení, hračky, atd.),
- životospráva (dostatek volného pohybu, vhodná strava, pravidelný denní rytmus, atd.),
- psychosociální (bezpečné prostředí pro dítě, možnost adaptace, respektování potřeb dítěte, osobní svoboda a volnost dětí, atd.),
- organizace (pružný denní řád, dobré zázemí pro děti, podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, atd.),
- řízení mateřské školy (jasné vymezení pravomocí pracovníků, týmová práce pedagogů, atd.),
- personální a pedagogické zajištění (kvalifikovanost pedagogických pracovníků, sebevzdělávání pedagogů, atd.),
- spoluúčast rodičů (důvěra mezi rodičem a pedagogem, pravidelné informování rodičů pedagogy, podpora rodinné výchovy, atd.).

Pro předškolního pedagoga je ale hlavním významem mateřské školy to, že na ni budou děti rády vzpomínat a že právě při vzpomínce na mateřskou školu si vybaví jen příjemné chvíle.

2.1 Adaptace dítěte na mateřskou školu

Přechod ze soukromí rodiny do instituce mateřské školy je velmi významným momentem v životě dítěte. Do školky se často začíná docházet při dovršení třech let a pro děti se tím otevře brána do zcela nového světa. Vztah s rodičem se uvolňuje, dítě se

více zapojuje mezi své vrstevníky, učí se spolupracovat a zároveň prosadit a přizpůsobovat se určitým situacím (Vágnerová, 2005). V mateřské škole se dítě většinou poprvé odloučí na delší dobu od rodičů. To může být pro mnoho dětí obtížně snášená změna. Musí se totiž adaptovat v novém prostředí, seznámit se s novými dětmi a dospělými a naučit se respektovat nová pravidla. Pedagog se tedy musí snažit pro dítě připravit to nejpříjemnější prostředí, volit dostatečné množství a zároveň přiměřenost činností a usnadnit tak dítěti co nejvíce adaptaci na mateřskou školu a eliminovat tím tak zmiňované problémy.

Adaptace je proces, při kterém se musíme něčemu přizpůsobit. Můžeme ji chápat z biologického hlediska jakožto přizpůsobení organismu na změnu životních podmínek s výsledkem přežití, z lékařského hlediska jako přizpůsobení člověka vnitřním a vnějším změnám prostředí, což vede k vyrovnanosti vnitřního prostředí. Ve vývojově-psychologickém smyslu je adaptace brána jako „*výsledek dynamické rovnováhy mezi pasivnějšími pochody akomodace a aktivnějšími pochody asimilace toho, co člověka obklopuje*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 11) a pro téma naší práce je nejdůležitější sociální adaptace, která vede k přizpůsobení člověka novým sociálním podmínkám (Průcha, Walterová, Mareš, 2003).

Právě sociální adaptace se týká dítěte předškolního věku, které poprvé vstupuje do prostor mateřské školy. Každé dítě je jiné a tím pádem i jinak tyto situace snáší. Vstup do mateřské školy ale představuje vysokou zátěž na dítě, které se musí vypořádat s delším odloučením od rodiny, novým prostředím, neznámými lidmi, a to pro něj může být velmi stresující. Učitel tedy musí hledat nejrůznější prostředky, jak dítěti tento „šok“ pomoci překonat. O tom pojednává i Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) v kapitole o psychosociálních podmínkách, kde se hovoří o tom, že nově přichozí dítě má mít možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci.

Proces adaptace v MŠ si můžeme rozdělit do čtyř fází:

- 1) Období orientace: Tato část probíhá většinou v prvním až druhém týdnu docházky do mateřské školy. Dítě zůstává v pozadí a situaci pouze sleduje, zaujímá tzv. „pozorovací stanoviště“. Děti jsou zdrženlivé, nenavazují kontakt s ostatními a nezajímají se o aktivity v mateřské škole. Učí se postupně zpracovávat podněty a poznávají nová pravidla. Teprve když děti vědí, že

zvládnou požadavky, které jsou na ně kladeny, a začnou se začleňovat mezi ostatní děti.

- 2) Období sebeprosazování: Děti už znají režim školy, seznámili se s ostatními dětmi, a tak navazují kontakty a snaží se ve skupině prosadit. To může vést k tomu, že se dítě dostane do konfliktu s ostatními dětmi, a to jak s dalšími nováčky, kteří se také snaží prosadit, tak i s dětmi, které už mateřskou školu navštěvují delší dobu. Ty totiž mohou pociťovat ohrožení a brání si svou stávající roli ve skupině. Nové dítě se v MŠ snaží prosadit všemi možnými prostředky, může tedy nastat změna v jeho chování, kdy se bude předvádět a snaží se být pro ostatní co nejvíce zajímavé.
- 3) Období zvláštních opatření: Po prvních 2 – 3 týdnech berou děti na vědomí nová pravidla a začínají se více bavit jen s oblíbenými dětmi, od kterých se snaží získat co nejvíce pozornosti. Hlavním cílem pro dítě je upevnění a rozšíření role ve skupině.
- 4) Období ukončení adaptace: Poslední období nastává asi po měsíci docházky do mateřské školy. Děti už přesně vědí, jaká pravidla ve školce panují, znají její prostory a vybudovaly si vztah s učitelem a mají za sebou základní kroky k začlenění.

(Haefele, Wolf-Filsinger, 1993, s. 11 – 22)

Vstupem do mateřské školy děti zároveň vstupují do společnosti. Přípravu na školku ale mohou velmi ovlivnit i rodiče. Ti se musí snažit volit vhodnou motivaci. Nikdy by neměli děti školkou strašit. Rodiče mohou také své dítě na mateřskou školu připravovat a měli by s tím začít co nejdříve. Rodič by měl dítě často vodit mezi jiné děti a dospělé lidi, dítě by si mělo umět samo hrát, podělit se o hračky a poslouchat dospělou osobu (Špaňhelová, 2004).

Samozřejmě že i sám učitel se na příchod nových dětí do školky musí dostatečně připravit. Největším problémem většinou bývá komunikace mezi učitelem a dítětem. Dítě s učitelem komunikovat odmítá, proto se musí učitel snažit tuto bariéru odbourat a navázat s dítětem kontakt. Zde se nabízí možnost práce s loutkou, která je známá jako dobrý pomocník pro navázání kontaktu s dítětem, kterému je hodně blízká. Loutka také patří mezi nejlepší prostředek působící na rozvoj citů a skrze ni se dítě může odreagovat a zapomenout tak na nežádoucí psychické stavy, které jsou s adaptací spojené (Pražáková, 1974).

3 Loutka

Když se řekne „loutka“, mnoho lidí si představí jako marionetu nebo maňáska. Málokdo ale ví, že loutek je nepřeberné množství. A protože je celá má práce zaměřena právě na využití loutky v mateřské škole, chci nejprve objasnit, co to vlastně loutka je, jak je můžeme dělit a jaké jsou její hlavní funkce ve vztahu k dítěti a mateřské škole.

V mnoha evropských zemích je loutka chápána jako hračka pro děti. Ale pokud porovnáme definici hračky a loutky, zjistíme, že sice mají společné znaky (jsou estetické, součástí kultury, sloužící pro pobavení), ale také to, že jejich hlavní smysl se liší. Hračkou totiž podněcujeme dětskou hru, kdežto loutku využíváme především jako figurativní předmět sloužící k imitaci osob, zvířat i neživých objektů (Mišurcová, Fišer, Fixl, 1980), (Blecha, Jirásek, 2008).

Z pohledu divadla, je loutka hmotný jevištní symbol, který představuje dramatickou postavu. Loutka je nějakým způsobem ovládána vodičem a provádí diváka dějem. Aby byla loutka co nejvíce efektivní, musí splňovat určité zásady. Tyto zásady popisuje ve své publikaci Marta Smutná (1962, s. 65): *„Loutka není nikdy věrnou kopií lidské či zvířecí postavy, je to pouze určitý typ, proto má jen podstatné znaky, vystihující její charakter. Je nutné oprostít se od bezvýznamných podrobností a zjednodušovat.“*

Hlavním znakem pro loutku je tedy jednoduchost. A právě díky ní je dětem velice blízká a dokáže v nich vzbudit zájem a emoce. To vede k tomu, že se děti oprostí od reálného světa a rozvíjí svou fantazii (Pražáková 1974). Toho můžeme využít téměř ve všech činnostech, které si pro děti v mateřské škole připravujeme. Osobně na loutky nedám dopustit a využívám je v mé práci učitelky často.

3.1 Klasifikace loutek

Pro klasifikaci loutek můžeme použít hned několik systémů, například dle způsobu ovládání, výrobních materiálů, prostorové povahy loutky aj (Leština 1995). Jedno z přehledných dělení popisuje ve své knize Alois Tománek. Ten se zaměřuje na třídění podle způsobu vedení. Tománek (1998) dělí loutky na:

- spodové – maňásek, javajka,
- vedené shora – marioneta na drátech a nitích,
- vedené zezadu – manekýn, stínohra,
- zvláštní loutky – přilbové, krosnové,

- kombinované loutky.

Dalším možným dělením je rozlišení dle Rödla (1976), který nabízí klasifikaci podle míry plastičnosti. V tomto případě rozdělíme loutky na:

- plošné – dvojrozměrné loutky, které můžeme hojně využívat ve školách, protože jsou svou výrobou velmi jednoduché,
- reliéfní – také označovány jako poloplastické,
- plastické – trojrozměrné loutky, které mají relativně neomezenou možnost pohybu.

Určitě ale není důležité, jaké dělení pro loutky zvolíme, ale to, jaké loutky při práci s dětmi použijeme. Musíme totiž zohlednit, pro jakou věkovou skupinu je činnost určená. Zcela tedy souhlasím s názorem Drahomíry Pražákové, která tvrdí, že „*loutka musí být co nejjednodušší, abychom dali co největší možnost dětské fantazii*“ (Pražáková, 1974, s. 10). Pokud tedy chceme loutku v mateřské škole (nebo i jiných institucích) využít, musíme si ji dobře vybrat nebo vyrobit, aby byla dostatečně estetická, s jednotnou stylizací a měla pro děti ten největší přínos.

3.2 Historie loutek a loutkového divadla v mateřské škole

Loutky a loutkové divadlo známe z historie lidstva od velmi brzkých dob a my si v této kapitole nejprve obecně jejich původ přiblížíme, ale zaměříme se především na jejich využití v mateřských školách.

Základ loutek a loutkového divadla bychom pravděpodobně našli v dávných magických obřadech, ve kterých se objevoval tanec, zpěv a uctívání bohů. Bylo to ale pouze první stádium vývoje divadla, protože se lidé nedělili na diváky a herce. Po vymezení těchto rolí můžeme teprve mluvit o prvotním divadle. Loutky najdeme ale i v českých tradicích jako například masopust nebo jarní obřad vynášení Morany (Rödl, 1976). Loutky byly také využívány při bohoslužbách, poté si je převzali potulní komedianti a šarlatáni, kterým loutka posloužila jako reklama nebo pro obveselení šlechty (Leština 1995).

První zmínka o loutkářství u nás pochází ze 17. století, v této době se jednalo o velmi jednoduché závěsné loutky z jednoho kusu dřeva. Hrály se především biblické a mytologické hry a hlavně tradiční hry mezinárodního repertoáru. Velmi významným loutkařským buditelem byl Matěj Kopecký, který se na přelomu 18. a 19. století společně se svým otcem zasloužil o rozvoj loutkaření u nás (Rödl, 1974).

Na konci století 19. se loutky dostaly i do mateřských škol a to především díky Ludmile Tesařová. Ta založila v roce 1884 ve své škole první školní loutkovou scénu, ve které využívala především marionety a maňásky. Její zásluhou vychází u Šolce a Šimáčka sbírka divadelních her „Dětské loutkové divadlo pro školu i dům“, kterou redigovala a velkou část svazků i sama napsala. Tesařová také pořádala semináře a přednášky, kde své zkušenosti předávala dalším učitelkám. Její nadšení pro loutky se tak rozšířilo do dalších mateřských škol a našlo se mnoho učitelek, které na její činnost navazovaly (Smutná 1962).

3.3 Význam loutky a loutkového divadla pro děti v předškolním věku

V knize Marty Smutné mě zaujal výrok, kde autorka tvrdí: „*V dnešní době si nedovedeme představit mateřskou školu, kde by se nehrálo loutkové a hlavně maňáskové divadlo.*“ (Smutná, 1962, s 10). Bohužel už není tato myšlenka pravdivá a na loutky se ve školkách čím dál více zapomíná. Proto si v následujícím textu vysvětlíme, jak důležitá práce s loutkou je a jaký má význam pro dítě v předškolním věku.

Loutka by měla určitě být nedílnou součástí vzdělávacího procesu, protože je pro děti zdrojem radosti a působí silně na jejich city. V dnešní technické době ale děti přijdou do styku s loutkami pouze při představeních, která jsou ve školce pořádána. Tam ale většinou loutky jen vidí, ale nemají možnost přímého kontaktu s nimi. Pokud je takové divadlo vkusné, je určitě pro děti přínosné, ale jedno představení za čtvrt roku nemůže nahradit průběžnou práci s loutkou ve školním roce.

Hlavním rozdílem mezi loutkovým představením a prací s loutkou v MŠ je konkrétní cíl, kterého chceme dosáhnout. Ten je ovlivněn charakterem kolektivu a prostředím školky. Učitelka ale své diváky dobře zná a ví, které problémy se musí řešit, a tak může vhodně a záměrně působit na děti (Leština 1995). Velké pozitivum využívání loutek v předškolním vzdělávání je to, že všestranně rozvíjí dětskou osobnost a kladně na ni působí jak po stránce morální, tak i estetické. Je ale důležité, jakou formou loutky využijeme. Musíme si totiž uvědomit, pro jakou věkovou skupinu bude činnost určena a musíme ji dětem podat srozumitelně a zábavně, ale zároveň se musíme snažit, aby práce s loutkou děti bavila a nezevšednila (Provazník 2008). Loutky můžeme využít i pro zpestření běžných

činností, jako je například čtení pohádky. Využijeme-li při četbě maňáska, dokážeme mnohem lépe udržet dětskou pozornost. Dítě sice chápe, že se jedná o neživý předmět, ale svou bezprostředností, představivostí a fantazií dokáže „loutku“ oživit a už v ní nevidí pouze předmět, ale svého hrdinu, který v příběhu vystupuje a provází je dějem (Pražáková 1974).

Význam loutek není dán pouze působením učitelky, ale děti mohou loutku využít i mezi sebou, a to zejména při hře, kdy loutku použijí při komunikaci s jiným dítětem a postupně nepřímo pomůžeme při socializaci dítěte ve skupině. Pokud tedy poskytneme dětem na hraní jednoduché divadélko, naučíme je spolupráci, přizpůsobení a budeme rozvíjet jejich kultivovaný projev, fantazii, vnitřní pohodu a radost (Cílková 2005).

V mateřské škole právě velmi oceníme „zástupnou“ funkci loutky. Tím myslím, že může klidně zastoupit i roli pedagoga. Některé děti mohou mít problém s komunikací s dospělou, a pro ně i ze začátku cizí, osobou. A právě v takových chvílích bude loutka naším největším pomocníkem. Můžeme ji také využít při adaptaci nových dětí, kdy se loutka může stát dítětem, které je poprvé v mateřské škole. A právě na tuto problematiku se zaměřuji v projektu „S kocourem do školky“.

4 Projektová metoda

Projekt je metoda, která je ve školách stále více využívána. Co to ale vlastně projekt je a jaký je jeho smysl si objasníme v této kapitole.

Jeho zrod spadá do přelomu 19. a 20. století, kdy první projekty vznikají pod vlivem pedagoga a psychologa Johna Deweye. V našem školství jsou hojně využívány projekty v reformním školství ve 30. letech 20. století (Andrejsková, 2009).

Za objevitele této metody by se mohl považovat William Heard Killpatrick, který napsal v roce 1918 článek s názvem *The Project Method*, ve kterém pravil, že: „projekt jest určitě a jasně navržený úkol, který můžeme předložit žákovi tak, aby se mu zdál životně důležitý tím, že se blíží skutečné činnosti lidí v životě“ (Valenta, 1993).

Podle pedagogického slovníku se jedná o „vyučovací metodu, kterou jsou žáci vedeni k řešení komplexních problémů a získávají zkušenosti s praktickou činností a experimentováním“ (Průcha, 1995, s. 184).

Ve Valentově knize (1993) nalezneme i další definici R. Žanty z roku 1934, podle kterého je „*projekt účelně organizovaný souhrn myšlenek, seskupených kolem důležitého střediska praktického vědění, směřující k určitému cíli*“.

Můžeme tedy říct, že projekt je promyšlený souhrn aktivit, jehož jádrem může být předem daný problém. Cílem projektu je hledání možných řešení, nebo alespoň vyrovnání se s problémem.

Projekt se dá rozdělit do několika druhů. Ty dále klasifikujeme podle toho, co považujeme za důležité. Pokud je to účel, volíme dělení dle Killpatricka:

- *Projekt se snaží vtělit myšlenku či plán do vnější formy, konstruuje se tu určitá „skutečnost“,*
- *projekt cílí k estetické zkušenosti,*
- *projekt usilující o rozřešení problému,*
- *projekt vedoucí k získání dovednosti (Valenta, 1993, s. 5).*

Další možné dělení je podle času konání (školní, domácí, spojitě), počtu žáků (individuální, kolektivní a společné) a podle množství času, které nad projektem strávíme (krátkodobé a dlouhodobé).

Pokud učitel chce, aby jeho projekt proběhl úspěšně, měl by postupovat podle určitých kroků. První je záměr – pedagog si určí hlavní cíl, který bude sledovat. Poté by mělo nastat plánování – zvolení témat, vytyčení základních otázek a určení činností vztahujících se k problému a práci s tématem. Pokud jsou činnosti promyšlené, může pedagog přejít k třetímu kroku a tím je samotné provedení projektu. Na závěr každé práce by mělo přijít hodnocení, které by mělo přijít rovnocenně ze strany dětí, tak i učitele. Hodnocení projektu má velký význam při hledání dalších možných variant řešení a samozřejmě pro ocenění celé akce (Valenta, 1993).

Aby byl projekt efektivní, musíme všechny činnosti pečlivě připravit a zvolit takové pomůcky, které vzbudí zájem dětí. Je také důležité, aby učitel vnímal potřeby dětí a reagoval na ně. Pro prohloubení zájmu může zapojit děti do samotné přípravy projektu. Pro zlepšení efektivity je také důležité, aby z projektu vyšel konkrétní výsledek (vystoupení dětí, konkrétní výrobek,...) a hlavně samotný vnitřní prožitek dítěte a získání nových poznatků (Kretková, 2006).

Náš projekt S kocourkem do školky je projektem školní krátkodobý projekt, který vytvořila učitelka pro třídu mateřské školy s cílem zlepšení adaptace dětí na prostředí školy.

5 Projekt s názvem: S kocourem do školky

5.1 Charakteristika projektu

Tento projekt se jmenuje „S kocourem do školky“ a je zaměřen na adaptaci dítěte do mateřské školy a na upevňování vztahů mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a učiteli. Projekt vychází ze vzdělávacího obsahu stanoveného ve ŠVP MŠ Třemošnice a činnosti naplňují tematický celek „S kocourem do školky“, konkrétně z integrovaného celku „Šel kocourek do školky“ a volně navazuje na integrované bloky „U nás na Berušce“ a „Pojď si s námi hrát“, které trvaly tři týdny a během kterých se děti seznámily s učitelkou a novým prostředím.

Celý projekt je realizovaný v Mateřské škole v Třemošnici, kde již druhým rokem pracuji jako učitelka. Třemošnice je malé městečko v bývalém okrese Chrudim.

Mateřská škola v Třemošnici funguje od roku 1978 a je jedinou mateřskou školou ve městě. Jejím zřizovatelem je město Třemošnice. Původně byla trojtřídní, ale v roce 1996 prošla rekonstrukcí a hospodářská budova byla přestavěna na další třídu. V roce 2013 získala škola certifikát akreditované vzdělávací instituce Alfa human service s názvem „Mateřská škola přátelská k dětem a rodičům“. Tento projekt je určen pro předškolní zařízení Středočeského a Pardubického kraje. Jeho cíle jsou zaměřeny na zlepšení úrovně odborného vzdělávání pedagogů MŠ, podporu rodičů dětí v MŠ, realizaci interaktivní práce s dětmi aj. Všechny cíle vychází z dokumentu MŠMT – Akční plán koncepce včasné péče, který byl přijat MŠMT 15. 3. 2010.

V současné době jsou v provozu všechny čtyři třídy s celkovým počtem devadesáti tří dětí. Děti jsou rozděleny podle věku. Třídu „Sluníčko“ navštěvují děti od 5 do 6 let, do „Hvězdičky“ dochází děti 4 až 5 leté, do „Jahůdky“ chodí 4 leté děti a nejmladší děti (převážně 3 leté) jsou ve třídě „Beruška“.

Právě pro třídu „Beruška“ je tento projekt vytvořen. „Beruška“ je nejmenší třídou mateřské školy, a to jak prostorově, počtem dětí, tak i jejich věkem. V letošním školním roce 2015/2016 je v ní zapsaných 20 dětí, z toho 12 děvčat a 8 chlapců. Věkové rozpětí těchto dětí je od nedovršených tří až do čtyř let a v září do této třídy nastoupilo 9 dětí, které již tuto třídu navštěvovalo v minulém školním roce a 11 zcela nových, které vstoupily do prostor školky poprvé. Mým cílem v této třídě je zvládnout adaptaci nově přichozích dětí na nové prostředí, jejich osamostatnění a dále dbát na celkový rozvoj

všech dětí ze třídy „Beruška“. A právě zvládnutí adaptace a utvoření příjemného klimatu je i jedním z cílů mého projektu.

Tento projekt jsem vytvořila, protože vím, jak složitý pro dítě může být proces adaptace na nové prostředí a kolektiv. Také bych chtěla touto cestou pomoci učitelům, kteří si nevědí rady se zvolením vhodných činností a her na začátek školního roku. Sama jsem si s tímto problémem v minulém roce lámala hlavu a překvapilo mě, že nabídka těchto aktivit pro nejmenší děti je jak na internetu, tak v literatuře velmi malá. Nejde ale jen o adaptaci dítěte, ale také i učitele, pro kterého je začátek školního roku velmi složitý, protože, stejně jako děti, poznávají nové osoby (děti, rodiče) a nevědí, jaké reakce od nich mohou na svou osobu čekat.

Dále chci také uvolnit napětí, které je ve třídě na začátku školního roku a ukázat, že často opomíjená loutka má v předškolní výchově pro děti nezastupitelnou roli. Jak jsem již zmínila, 9 dětí znám ze školního roku 2014/2015, tedy už vím, co od nich mohu očekávat. Je to aktivní skupina, ve které je 6 děvčat, která jsou velmi bystrá a pozorná. Problém by mohl nastat u jednoho chlapce, který je hyperaktivní a má problém vydržet u jakékoliv činnosti. Budu mít tedy připravené i činnosti navíc, kterými se ho pokusím upoutat. Tyto „starší“ děti více aktivně zapojím do projektu. Budu je vést k tomu, aby svým novým kamarádům pomáhaly, a některé činnosti pro ně trochu ztížím. Aktivity, které se v projektu objevují, jsou přizpůsobeny věku dětí a logicky rozřazeny dle denního harmonogramu mateřské školy. V hlavních řízených činnostech je preferována práce s loutkou. Pro zhodnocení řízených činností dne volím vždy trochu netradiční způsob hodnocení, kterým děti vyjádří, jak byly s aktivitami spokojené. Jejich názor pozorně vnímám, ale nekomentuji, protože mi slouží jako zpětná vazba pro volbu dalších činností.

Loutky nám v projektu slouží zároveň jako motivační prvek a celým projektem nás provázejí. Jedná se o loutky jednotného výtvarného rukopisu. První loutkou je kocour Macek (jednoruční maňásek vlastní výroby), který už školku dobře zná a ví, že činností v ní jsou zábavné. Druhou je jeho nová kamarádka kočička Mína, která je naopak ve školce nová a tím pádem i vystrašená a nejistá. Mína nám v podstatě představuje dítě, které začíná navštěvovat mateřskou školu, a proto očekáváme, že jim bude svou povahou velmi blízká. Dále nám Macek a Mína pomáhají překonat stud, který panuje při komunikaci jak mezi dětmi navzájem, tak hlavně mezi dítětem a učitelkou. Pomocí loutek se pokusím získat dětskou důvěru a doufám, že dětem oživím

jejich vstup do nové etapy života. V průběhu týdne si děti vytvářejí společná pravidla třídy, která si shrneme na konci týdne.

5.2 Záměr projektu:

Místo konání projektu: Mateřská škola, Třemošnice, okres Chrudim

Třída: Beruška

Délka projektu: 1 týden (21. – 25. 9. 2015)

Téma projektu: S kocourem do školky

Věková skupina: 2,5 – 3,5 let

Oblast, která tvoří jádro projektu: dramatická výchova

Další integrované oblasti: hudební, výtvarná, tělesná výchova

ŠVP: „Mateřská škola – místo pohody“

Hlavní cíle projektu:

- usnadnění procesu adaptace
- vytvoření příjemného klimatu ve třídě
- upevňování kamarádských vztahů mezi dětmi
- uvolnění napětí, které panuje na začátku školního roku

Další cíle projektu:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj hrubé a jemné motoriky
- rozvoj komunikativních dovedností

5.3 Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- odhadovat své síly, oceňovat výkony druhých
- klást otázky, hledat na ně odpovědi

Kompetence k řešení problémů

- řešit problémy na základě bezprostřední zkušenosti, vymýšlet nová řešení

Komunikativní kompetence

- bez zábran komunikovat s dětmi i dospělými

Sociální a personální kompetence

- rozpoznávat nevhodné chování, vnímat agresivitu, neubližovat druhým

- projevovat citlivost a ohleduplnost

Činnostní a občanské kompetence

- vytvářet pravidla a neporušovat je
- svobodně se rozhodovat

5.4 Zapojení rodičů do projektu

Pro každou učitelku je důležité, aby se do chodu školky aktivně zapojovali i rodiče. Ve třídě „Beruška“ jsou pro rodiče s dětmi na začátek školního roku připravené tyto akce:

Informační schůzka

- Tato akce se bude konat poslední týden v srpnu.
- Rodiče budou mít možnost navštívit mateřskou školu, kde se dozví všechny potřebné informace, které je třeba vědět před nástupem dítěte do školky, budou mít možnost prohlédnout si prostory školy a seznámí se s učitelkou svého dítěte.

„Společně do školky“

- Tato akce se uskuteční v prvním týdnu
- Když dítě nastoupí do školky, mohou ho do třídy doprovodit i jeho rodiče.
- Rodiče mohou být se svým dítětem do dopolední svačiny. Tuto dobu je potřeba dodržovat, aby se nenarušovaly řízené činnosti, které má učitelka připravené.

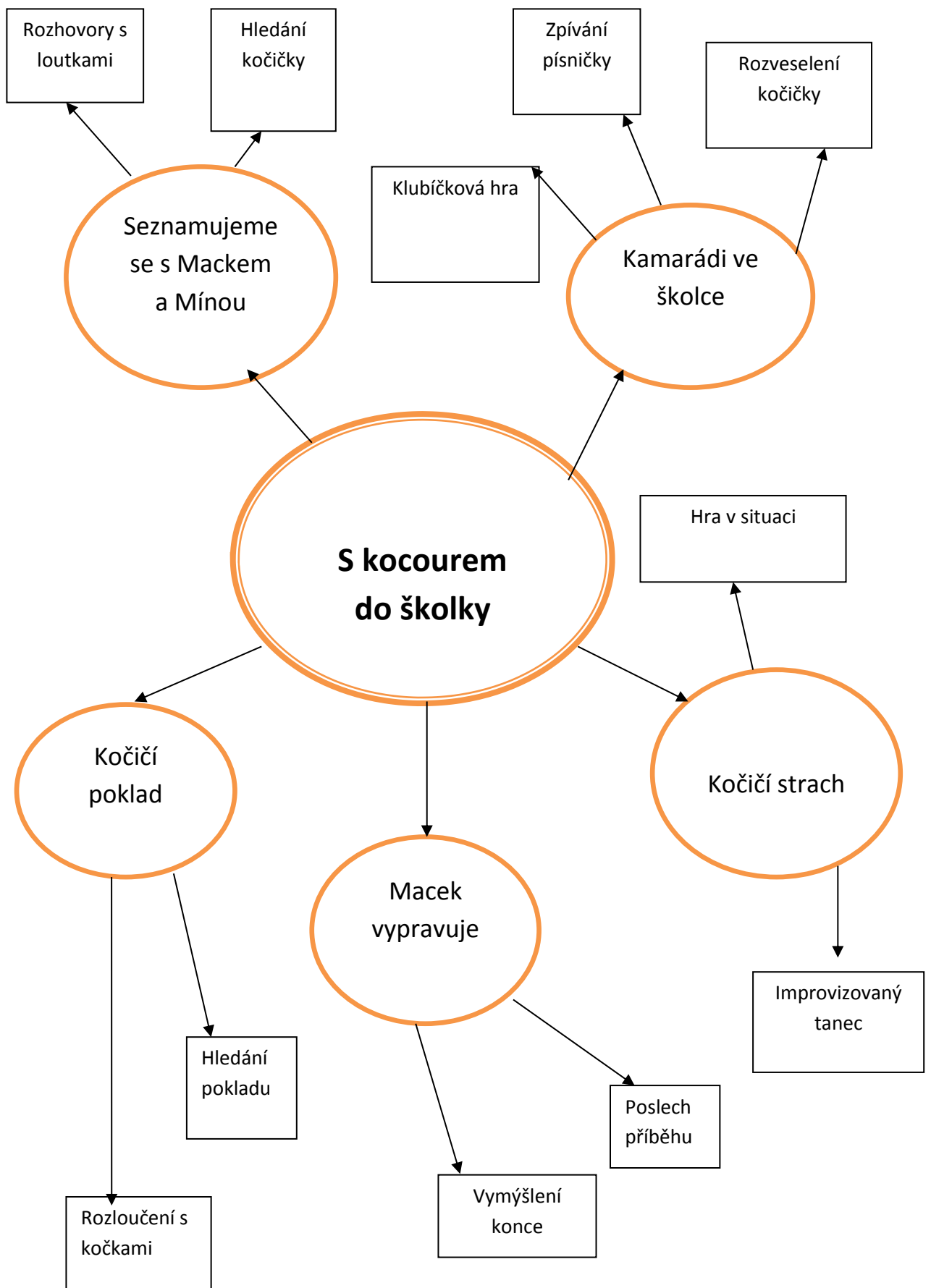
„Mámo, táto, pojď si se mnou hrát“

- Tato akce bude připravená na druhý týden v září.
- Rodiče s dětmi mohou strávit společné odpoledne ve třídě MŠ. Děti jim tak budou moci ukázat oblíbené hračky ve školce a společně s rodiči si s nimi budou hrát.

5.5 Myšlenková mapa

Ke každému projektu zajisté neodmyslitelně patří i myšlenková mapa. V tomto projektu je použita mapa, která se skládá z několika volně umístěných „bublin“. Uprostřed mapy je hlavní téma projektu a okolo se nachází dílčí témata. Ta se dále rozšiřují pomocí inspirujících myšlenek a nápadů.

Tato myšlenková mapa by měla usnadnit případnou práci s projektem, protože každý, kdo si ji prohlédne, nahlédne do samotného jádra projektu i do jeho menších částí

5.6 Realizace projektu

DEN PRVNÍ – PONDĚLÍ

RANNÍ HRY (6:30 – 8:10 hodin)

1. Přivítání dětí při vstupu do třídy

Pomůcky: loutka kocoura Macka

Cíl: seznámení dětí a loutky, přehled o dětech

Popis činnosti: Děti se při příchodu do třídy přivítají s kocourem Mackem, kdo bude chtít, podá mu ruku.

Metodické poznámky: Některé děti se mohou stydět nebo se dokonce kocoura bát. Určitě je nebudeme do přímého kontaktu s loutkou nutit.

2. Dokresli kočičku (viz příloha č. 1)

Organizace: u stolečků

Pomůcky: pastelky, pracovní listy

Cíl: zachovávat správné držení tužky, rozvoj tvořivosti, pojmenovat barvy

Popis činnosti: Děti mají u stolečků připravené pracovní listy, na kterých je namalovaný obrys kočky. Jejich úkolem je domalovat kočce chybějící části těla a potom si obrázek vybarvit.

3. Domeček pro kočku

Organizace: na koberci

Pomůcky: velké molitanové kostky

Cíl: spolupracovat s ostatními, rozvoj kreativity, řešení problému

Popis činnosti: Děti mají připravené velké molitanové kostky, ze kterých mohou postavit domeček pro Macka.

POHYBOVÁ CHVILKA (8:15 – 8:30 hodin)

1. Rušná část

Organizace: na koberci

Pomůcky: CD přehrávat, nahrávka písničky „Kluci kočičí“ (Parma Band)

Cíl: sladit pohyby s hudbou, orientovat se v prostoru, opatrnost při pohybu

Motivace: Kocour Macek promlouvá k dětem: „Děti, chtěly byste znát písničku, kterou mám ze všech nejradši? A zatancujete si se mnou?“

Popis činnosti: S dětmi si nejprve písničku pustíme a poslechneme. Potom je nechám, aby si samostatně zatancovaly.

Metodické poznámky: Pokud děti nezvládnou samostatně tancovat, zapojím se a povedu je.

2. Průpravná část (viz příloha č. 2)

Organizace: na koberci

Pomůcky: míčky

Cíl: rozvíjet hrubou motoriku, správně provádět jednotlivé cviky, uvědomovat si své tělo, osvojit si jednoduché pohyby

Metodické poznámky: Pro správné osvojení cviků je tato rozcvička zařazena do projektu každý den. Je důležité, aby dané cviky děti prováděly správně. Proto je individuálně opravujeme jak slovně, tak i dotekem.

3. Na kočku a na myš

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: čepička – kočka

Cíl: pochopit a dodržet pravidla hry, naučit se z paměti krátký text

Popis činnosti: Princip hry je stejný jako „Chodí pešek okolo“. Děti sedí na koberci v kroužku. Vybereme jednoho dobrovolníka, který bude představovat myšku. Ten si nasadí čepičku, chodí kolem kruhu a říká: „Já jsem malá myška, bydlím v komoře. Kocour na mě číhá, sedí na dvoře.“ Jakmile myška dořekne básničku, zastaví se a pohladí dítě, které je u ní nejblíže. To musí rychle vyběhnout a snaží se myš chytit. Ta se zachrání tak, že oběhne kroužek a posadí se na místo po vybraném dítěti. Děti se mezi sebou prostřídají v rolích.

Metodické poznámky: Jako prvního dobrovolníka je lepší vybrat starší dítě, u kterého víme, že lépe pochopí pravidla.

KOMUNITNÍ KRUH (8:50 – 9:00 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura

Cíl: rozvíjet receptivní jazykové dovednosti, udržet pozornost

Popis činnosti: Kocour Macek se s dětmi znovu přivítá. Tentokrát ale dostane každé dítě kocoura do ruky, bude ho moci pohladit, pozdravit, něco mu říct. S dětmi si povídáme o tom, proč je asi kocour ve školce. Nakonec jim to poví sám Macek, který jim vysvětlí, že si do školky chodí hrát s kamarády a naučit se nové věci.

Metodické poznámky: V komunitním kruhu dbáme na to, aby se vyjadřovalo pouze to dítě, které má v ruce maňáska. Ostatní mu neskáčou do řeči, ani žádným jiným způsobem nenarušují jeho chvíli s loutkou.

ŘÍZENÁ ČINNOST (9:00 – 9:45 hodin)

1. Hledání ztracené kočky

Organizace: v prostoru celé třídy

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky, nahrávka mňoukání, přehrávač

Cíl: posilovat zvědavost, zájem, radost z objevování, orientovat se ve třídě

Popis činnosti: Rozhovor s kocourem Mackem nám naruší tiché mňoukání (nahrávka). Kocour dětem poví, že to určitě musí být jeho kamarádka kočka Mína, která je ve školce poprvé. Kocour tedy děti poprosí, zda by mu ji pomohly najít. Děti pak budou kočku hledat po zvuku.

2. Proč je kočka smutná?

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky

Cíl: vést rozhovor, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky a pocity, myslet kreativně, řešit problémy

Popis činnosti: Děti naleznou druhého maňáska (vezmu si ho na druhou ruku) kočku Mínu, která pláče a nechce si s dětmi povídat. Kocour se jí snaží rozveselit, ale nedaří se mu to. Zeptá se tedy dětí, jestli nevědí, co se Míne stalo. Děti budou hádat, proč je kočka tak smutná. Po chvíli hádání jim kočka poví, že je smutná, stýská se jí po mamince a že se ve školce sama bojí. Kocour Macek kočičce

navrhne, že by ji třeba pomohlo, kdyby ji děti pohladily. Obejdu tedy s loutkou děti, které ji budou chtít pohladit. Dále se dětí kocour zeptá, jak se musíme chovat, aby se nám ve školce líbilo. Děti tak v podstatě budou nenásilně vymýšlet pravidla, se kterými budeme v průběhu týdne pracovat.

Metodické poznámky: Děti určitě nenutíme do přímého kontaktu s loutkou. Pohladí si ji jen ten, kdo bude mít zájem.

3. Zhodnocení

Jako hodnotící škálu použijí děti své prsty. Budou činnosti hodnotit body – 5 bodů je nejvíc a činnosti se jim tedy líbily, 1 bod je nejmíň.

POBYT VENKU (10:00 – 11:00 hodin)

1. Volné hraní na pískovišti

Organizace: pískoviště na školní zahradě u oddělení Beruška/Jahůdka

Pomůcky: hračky na písek (bábovky, kyblíčky, lopatky)

Cíl: seznamovat se s okolím školky, komunikovat s kamarády

2. Vycházka kolem mateřské školy

Organizace: vycházka ve dvojicích po chodníku

Pomůcky: bezpečnostní vesty, terčíky

Cíl: seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, chůze ve dvojicích

REFLEXE DNE

Během prvního dne bylo hlavním cílem seznámit děti s loutkami a co nejvíce se k nim s jejich pomocí přiblížit. Při činnostech jsem sledovala, jak děti na loutky reagovaly a zda jim byly činnosti příjemné.

Velmi mě překvapilo, že přímému kontaktu se vyhnuly pouze tři děti. Ty se teprve nachází v adaptační fázi orientace a celou situaci kolem sebe pouze pozorují.

Během ranních her byl nechán dětem větší prostor, činnosti pro ně nebyly složité a zvládaly je převážně samostatně. Během pohybové chvílky mělo velmi kladný ohlas improvizované tancování, kdy děti nepotřebovaly téměř žádné vedení. Naopak velký individuální přístup byl potřeba při průpravné části – děti samostatně cviky nedělaly správně a musely být často jednotlivě opravovány. Při řízené činnosti se děti seznámily

s kočičkou Mínou. Bylo úžasné, jakým způsobem děti prožívaly emoce spojené s činností.

Při pobytu venku si děti nejprve hrály na pískovišti. I tato jednoduchá činnost měla pro děti svůj význam – učily se spolupracovat a komunikovat.

DEN DRUHÝ – ÚTERÝ

RANNÍ HRY (6:30 – 8:10 hodin)

1. Prohlížení obrázků

Organizace: u stolečků

Pomůcky: obrázkové knihy a leporela s kočkami (M. Macourek - Z deníku kocoura Modroočka, L. Štíplová – Byla jednou koťata, Albatros – Domácí zvířata, Z. Miler – O modrém kocourkovi...)

Cíl: rozvíjet zájem o knihy, rozvíjet komunikativní dovednosti

Popis činnosti: Děti mají u stolečku připravené knihy, ve kterých jsou obrázky koček a pohádky a říkadla o kočkách. S dětmi si tyto knížky prohlídím a obrázky popisujeme. Krátká říkadla a básničky v knihách dětem i předčítám, abych zvyšovala jejich zájem o knihu.

2. Kočičí pexeso (Příloha č. 3)

Organizace: u stolečků

Pomůcky: pexeso „Kočky“

Cíl: zvládnout popisování obrázku, posilování zvědavosti a radosti z objevování, dodržování pravidel hry

Popis činnosti: Pro děti jsou připraveny různé úrovně pexesa. Děti nejprve začínají s hledáním 5 párů, jakmile začnou hru ovládat a projeví o ni zájem, přidám jim další obrázky a tím jim hraní ztížím.

3. Námětová hra – Na zvířátka

Organizace: na koberci

Pomůcky: kostýmové čepičky „zvířátka“

Cíl: rozvíjet komunikaci, rozvíjet kamarádké vztahy mezi dětmi

Popis činnosti: Děti mají na koberci prostor k volné námětové hře. Učitelka jim pouze čepičky ukáže a nabídne jim, že pokud budou chtít, tak je mohou proměnit ve zvířátka.

Metodické poznámky: Učitelka hru pozoruje zpozadí, zasahuje do ní pouze minimálně.

POHYBOVÁ CHVILKA (8:15 – 8:30 hodin)

1. Rušná část

Organizace: na koberci v kruhu

Pomůcky: ozvučná dřívka

Cíl: respektování ostatních dětí, zdokonalování v oblasti hrubé motoriky, rozvoj pozornosti

Popis činnosti: Děti stojí v kroužku na koberci. Učitelka má kočičí uši a ozvučná dřívka a vysvětlí dětem, že je jejich kočičí maminka a oni její koťátka. Dokud ťuká na dřívka, tak koťátka chodí po kruhu, ale jakmile ťukat přestane, koťátka si musí odpočinout a sednou si do dřepu. Hru můžeme ztížit tím, že rozlišujeme rychlé a pomalé ťukání a podle toho určíme i rychlost pohybu dětí.

Metodické poznámky: Protože mají děti zpočátku problém se zachováním kroužku při činnosti, tak si tento kruh můžeme vyznačit na koberci. Já jsem pro to použila tenkou barevnou lepicí pásku.

2. Průpravná část (viz příloha č. 2)

Organizace: na koberci

Pomůcky: míčky

Cíl: rozvíjet hrubou motoriku, správně provádět jednotlivé cviky, uvědomovat si své tělo, osvojit si jednoduché pohyby

Metodické poznámky: Pro správné osvojení cviků je tato rozcvička zařazena do projektu každý den. Je důležité, aby dané cviky děti prováděly správně. Proto je individuálně opravujeme jak slovně, tak i dotekem.

3. Na kočku a na myš

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: čepička – kočka

Cíl: pochopit a dodržet pravidla hry, naučit se z paměti krátký text

Popis činnosti: viz předchozí den

KOMUNIKATIVNÍ KRUH (8:50 – 9:00 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky

Cíl: rozvoj kultivovaného projevu a komunikace

Popis činnosti: Učitelka má na každé ruce jednu loutku. Nejprve se s dětmi přivítá kocour Macek, potom i kočička Mína. Macek se zeptá dětí, co všechno už dneska ve školce dělaly. Děti vypráví kočičkám své zážitky. Když skončí, Mína se zeptá, jestli chtějí vědět, s čím si nejraději hraje ona. Tím plynule přejdeme k další činnosti.

ŘÍZENÁ ČINNOST (9:00 – 9:45 hodin)

1. Hra s klubíčkem

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: klubíčko vlny, maňásci kocoura a kočky

Cíl: zapamatování jmen všech dětí, rozvoj paměti a pozornosti

Motivace: Kočička Mína poví dětem, že ze všech hraček na světě má nejradši své červené klubíčko. Potom sáhne do krabičky a klubíčko vytáhne. Dále dětem nabídne, že si s tím klubíčkem zahrají jednu hru, při které si vyzkouší, jestli už znají všechny kamarády ve školce jménem.

Popis činnosti: Děti sedí na podložkách v kruhu. Učitelka drží maňásku s klubíčkem. Mína si vybere prvního kamaráda, kterému chce klubíčko poslat. Chytne konec klubka, řekne kamarádovo jméno (např.: Pepíček) a klubíčko mu pošle (konec klubka ale nepouštíme). Totéž udělá i Pepíček – vybere si kamaráda, drží kousek provázku a celé klubko pošle dál. Mezi dětmi se postupně z klubíčka vytváří pavučina. Až dojdeme nakonec klubíčka, opatrně položíme pavučinu na zem a na společný výtvar se můžeme podívat. Kočička řekne dětem, že je to pavučina

přátelství, která nám ukazuje, že všichni ve školce jsou kamarádi a takzvaně táhnou za jeden provaz.

Metodické poznámky: U této činnosti je vhodné, když dětem pomůže s podáváním klubička dospělý.

2. Kočičí sprcha

Organizace: v řadě na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočičky

Cíl: rozvíjet a prožívat city, rozvoj sociální citlivosti

Motivace: Děti sedí v řadě na koberci a učitelka znovu využije formu komunitního kruhu. Každý dostane možnost kocourovi povědět něco hezkého. Tomu to udělá radost a řekne dětem, že by si to taky měly vyzkoušet na sobě.

Popis činnosti: Utvoříme tedy dvě řady proti sobě. Protože pro děti v tomto věku je těžké vymýšlet pozitivní výroky na ostatní, bude stačit, když procházejícímu dítěti pouze zatleskají. Kdo bude samozřejmě chtít, tak ho může pochválit nebo pohladit.

Metodické poznámky: Tato činnosti je pro malé děti velmi složitá a pozitivní hodnocení najde jen málo z nich. Určitě je ale dobře, když se do činnosti zapojí alespoň tak, že kamaráda pohladí nebo se na něj usmějí.

3. Zpívání písničky – Malé kotě

Organizace: na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočičky, klávesy (klavír)

Cíl: naučit se z paměti krátký text, sladit pohyb se zpěvem

Motivace Macek má radost, jak jsou na sebe děti hodné. Řekne jim, že když jim někdy bude smutno, tak že na rozveselení pomáhá i veselá písnička.

Popis činnosti: viz příloha č. 4

4. Zhodnocení

Děti mají na koberci položené tři barevné papíry: zelený, žlutý a červený. Komu se dnešní činnosti líbily hodně, tak si stoupne k zelenému papíru, komu tak napůl, stoupne si ke žlutému a komu vůbec, ten si stoupne k červenému papíru.

Metodické poznámky: Tento druh zpětného hodnocení aktivit může být pro takto malé děti složitý a je možné, že si pouze vyberou papír podle toho, jaká se jim bude

líbit barva. Můžeme se zkusit doptat, proč si konkrétní barvu zvolily a co přesně se jim líbilo nebo nelíbilo.

Pro lepší pochopení významu barev papírů můžeme na každý nakreslit odpovídajícího „smajlíka“ – usměvavého, neutrálního a smutného.

POBYT VENKU (10:00 – 11:00 hodin)

1. Klouzačka

Organizace: klouzačka na školní zahradě u oddělení Beruška/Jahůdka

Cíl: překonat strach, dodržovat pravidla

Metodická poznámka: Před klouzáním děti upozorníme na bezpečné chování na klouzačce a na to, že se nebudeme předbíhat. Učitelka dbá na bezpečnost dětí.

2. Námětové hry s velkými auty a kočárky

Organizace: v prostoru školní zahrady u oddělení Beruška/ Jahůdka

Cíl: půjčovat si hračky, chovat se ohleduplně

Pomůcky: kočárky, auta

REFLEXE DNE

V naší mateřské škole máme jeden moc hezký zvyk – děti si při příchodu do třídy podávají ruku s učitelkou, a tak se přivítají. Chtěla jsem tento zvyk provést i s loutkami, ale narazila jsem na jeden problém. Tím bylo to, že jsem se s těmi musela přivítat sama, takže jsem potřebovala jednu ruku volnou, a navíc se děti měly přivítat i se dvěma loutkami. Udělala jsem to tedy tak, že na ruku jsem si vzala pouze kocoura Macka. Ten se s každým dítětem přivítal a řekl, že kočička Mína se ještě stydí a je schovaná na skříňce s hračkami. Kocour tedy děti postupně posílal za kočkou samotné. Bylo hezké pozorovat, jak děti chytají kočičku za packu a zdraví ji.

Ranní hry pak probíhaly bez komplikací. Děti zaujalo prohlížení knížek, bylo až k podivu, jak dlouho u činnosti vydržely. Při cvičení jsem stále musela děti individuálně opravovat a s jednotlivými cviky jim pomáhat. V komunitním kruhu se loutky s dětmi znovu přivítaly. Bylo pro mě docela obtížné ovládat obě loutky současně, ale věřím, že při troše cviku se to zlepší a jejich role se mi podaří lépe odlišit. V řízené činnosti jsme nejprve zkusili hru s klubíčkem, jejímž cílem bylo připomenutí všech jmen dětí a samostatné vystupování. Zde nastaly problémy, že se děti styděly a nechtěly klubíčko

ostatním podat. To mě trochu zklamalo, ale zároveň inspirovalo k tomu, že tuto činnost zkusím ještě během školního roku použít a porovná výsledky. Do aktivity „Kočičí sprcha“ se slovně zapojila méně polovina dětí. Úspěchem bylo ale i to, že téměř všichni alespoň ostatnímu zatleskali nebo zamávali.

Největším úspěch mělo ovšem zpívání písničky. Děti hudební činnost velmi zaujala. Líbilo se mi, jak pozitivně reagují na klávesy a pozorně poslouchají. Určitě budu tedy tento druh aktivity zařazovat častěji.

DEN TŘETÍ – STŘEDA

RANNÍ HRY (6:30 – 8:10 hodin)

1. Jednotažka „Kočka“ (viz příloha č. 5)

Organizace: u stolečků

Pomůcky: pracovní list

Cíl: dbát na správné držení tužky, procvičování uvolnění ruky

Popis činnosti: Děti mají za úkol několikrát obtáhnout předtištěný vzor. Obtahování opakujeme, dbáme na to, aby děti příliš nevybočovaly ze vzoru a obrázek se snažily obtáhnout na jeden tah.

2. Sestavování obrázků (viz příloha č. 6)

Organizace: u stolečků

Pomůcky: nastříhané obrázky nakresleného kocoura Macka a kočky Míny

Cíl: rozvíjení zrakové percepce, spolupráce, rozvíjení logického myšlení

Popis činnosti: U stolečků jsou připravené tři obrázky různé obtížnosti. Na obrázcích je kočička Mína, kocour Macek a oba společně. Děti mohou sestavovat obrázky samostatně, ve dvojicích či ve skupinkách.

3. Hra na divadlo, dramatizace s loutkami

Organizace: na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky, prstové loutky, dřevěné loutky totemové a dřevěné loutky spodové

Cíl: rozvoj estetického vnímání, spolupráce, tvořivého myšlení, spolupráce

Motivace: Motivací už jsou pro děti připravené scény. Déle k nim také promluví kocour Mikeš, který jim činnost ukáže a poví jim, že si mohou společně zahrát nějaké divadlo.

Popis činnosti: Děti mají na koberci připravené 3 různé scény a loutky, se kterými si mohou pohrát.

Metodické poznámky: Děti upozorníme na to, že k loutkám se musíme chovat opatrně, abychom je nezničily. Učitelka si všímá toho, jak si děti rozdělují mezi sebou role a jestli zvládnou s loutkami improvizovat. Může zasáhnout do činnosti a pomoci dětem s rozvedením hry.

POHYBOVÁ CHVILKA (8:15 – 8:30 hodin)

1. Rušná část

Organizace: V prostoru na koberci

Cíl: Dodržení pravidel, rozvoj postřehu, běhu

Popis činnosti: Děti stojí na jedné straně koberce čelem k učitelce, učitelka na druhé straně koberce. Jakmile se učitelka otočí k dětem zády, děti se dají do pohybu a snaží se k ní co nejrychleji doběhnout. Učitelka se ale může rychle otočit na děti a ty musí být okamžitě ve štronzu. Pokud učitelka přistihne někoho v pohybu, může ho poslat o tři kroky dozadu. Vyhrává ten, kdo je u učitelky první.

2. Průpravná část (viz příloha č. 2)

Organizace: na koberci

Pomůcky: míčky

Cíl: rozvíjet hrubou motoriku, správně provádět jednotlivé cviky, uvědomovat si své tělo, osvojit si jednoduché pohyby

Metodické poznámky: Je důležité, aby dané cviky děti prováděly správně. Proto je individuálně opravujeme jak slovně, tak i dotekem.

3. Kočka v zahradě

Organizace: v prostoru na koberci

Cíl: vědomé napodobování pohybů, uvědomění si vlastního těla

Popis činnosti: Děti chodí po koberci, prsty si dělají kočičí ouška a říkají říkanku: „Chodí kocour po zahradě, veliký a chlupatý. Ukaž, ukaž, co dovedeš, ty kocourku

mouratý.“ Když říkanku dopoví, vybere si učitel jedno z dětí, které ukáže nějaký pohyb. Ostatní budou pohyb opakovat. Potom postup opakujeme.

KOMUNIKATIVNÍ KRUH (8:50 – 9:00 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky

Cíl: rozvíjet kultivovaný projev a komunikaci

Popis činnosti: S dětmi se přijde přivítat pouze kocour Macek a je smutný, protože od rána neviděl kočičku Mínu. Zeptá se tedy dětí, jestli ji někdo neviděl. Potom děti poprosí, jestli by mu ji nepomohly najít. Děti tedy začnou kočičku hledat po celé třídě. Když ji nebudou moci najít, tak učitelka řekne, že určitě slyšela mňoukání, který vychází od skříně. Za skřínkou se kočička doopravdy najde.

ŘÍZENÁ ČINNOST (9:00 – 9:45 hodin)

1. Jak se cítíme?

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: maňásci

Cíl: vyjádřit své emoce, procvičit mimické svaly

Popis činnosti: hra v situaci; kocour a kočička si povídají o tom, proč se celý den neviděli

Macek: Teda Míno, kde jsi celý den byla? Už jsem se bál, že ses ztratila.

Mína: Ale já jsem byla ztracená. Večer, když už byla tma, jsem se šla projít. Vylezla jsem si na skřín, ale smekla se mi pacička a já spadla a nemohla se dostat pryč.

Macek: Copak ty, Míno, nevíš, že když je tma, tak už nikam nechodíme a máme spinkat?!

Mína: Když já jsem nemohla usnout. Ale teď už vím, že to nikdy neudělám. Už nikam sama nepůjdu, protože jsem se moc bála...

Macek: A čeho ses bála?

Mína: No přece té velké tmy, která za skříní bydlí!

Macek: Jee, a proč se bojíš tmy? Vždyť ta nekouše!

Mína: No sice nekouše, ale je taková černá. Copak ty se ničeho nebojíš, Macku?

Macek: To víš, že se taky bojím. Každý se někdy bojí. Co vy, děti, taky se někdy bojíte?

Po rozhovoru kocoura a kočičky sedí děti v kroužku na koberci. Postupně každé dítě dostane do ruky kočičku Mínu a poví jí, čeho se bojí. Potom si strach zkusíme ukázat i gesty: Jak to vypadá, když se bojíme? Potom si i můžeme mimicky ukázat: Jak vypadá radost, smutek, vztek?

2. Improvizovaný tanec

Organizace: v prostoru na koberci

Pomůcky: nahrávka písničky „Obr a víla“ (Žonglování na deset – A. K. Třebická), šátky

Cíl: vnímat hudbu, improvizovat, koordinovat pohyby

Motivace: Když jsme si strach a radost pěkně ukázali na sobě, můžeme si ho teď ukázat i písničkou. Dobře poslouchejte, jestli poznáte, kdy nám strach a radost do té písničky přichází.

Popis činnosti: Písničku si nejprve poslechneme a řekneme si, kdy slyšíme strach, kdy radost a kdy oboje. Potom si s dětmi ukážeme, jak se asi strach a radost pohybují. Písničku si pustíme znovu a děti mohou improvizovaně tančit. Během činnosti mají děti k dispozici šátky a mohou je při tancování využít.

Metodické poznámky: Činnosti si můžeme i obměnit, a to tak, že místo strachu a radosti mohou figurovat kocouři a kočky. Děti můžeme i rozdělit do dvou skupin, kdy jedna představuje strach a jedna radost.

3. Zhodnocení

Děti si stoupnou a rukami ukáží, jak se jim činnost líbila. Pokud mají dlaně na sobě, znamená to, že málo. Čím dále od sebe ruce dají, tím víc se jim činnost líbila.

POBYT VENKU (10:00 – 11:00 hodin)

1. Vycházka po Třemošnici

Organizace: vycházka po Třemošnici ve dvojicích

Pomůcky: reflexní vesty, terčíky

Cíl: naučit se chodit ve dvojicích, chovat se obezřetně v blízkosti silnice

Popis činnosti: Děti chodí v blízkém okolí školky. Učí se chůze ve dvojicích, přecházet silnici. Při vycházce vnímáme i okolní přírodu.

REFLEXE DNE

V tomto dni byly hlavní činnosti zaměřeny na vyjadřování emocí a pocitů. Měla jsem strach, že děti nebudou umět tímto způsobem pracovat. Bylo pro mě ale příjemným zjištěním, že děti nemají s vyjadřováním problémy. Při ranních činnostech byly realizovány všechny naplánované aktivity, ale nejvíce děti zaujala dramatizace a hraní s loutkami. Děti nejprve krásně spolupracovaly, pak ovšem nastal menší konflikt při rozdělení rolí. Děti se začaly dohadovat a nedokázaly se dohodnout. Musela jsem tedy zasáhnout. Využila jsem k tomu ale loutku Macka, který dětem klidně pověděl, že takhle by si nepohrály a pomohl problém s rozdělením vyřešit.

V komunitním kruhu řešily děti problém se ztracenou kočičkou Mínou. Líbilo se mi, jak reagovaly na oznámení, že je kočka ztracená. Starší děti začaly dokonce kocoura utěšovat, že šla kočička jenom k mamince a vymýšlely si další možné příběhy. Po nalezení kočky a následném rozhovoru byly děti velmi zvědavé a zajímalo je, co se kočičce stalo. Improvizovaný tanec děti velmi prožívaly a dokázaly rytmus úžasně vystihnout.

Při pobytu venku se děti učily chodit ve dvojicích. Okruhy kolem mateřské školy jsou zvoleny přiměřeně jejich věku.

DEN ČTVRTÝ- ČTVRTEK

RANNÍ HRY (6:30 – 8:10 hodin)

1. Motám, motám klubíčko (viz. příloha č.7)

Pomůcky: pracovní list velkého formátu, pastelky

Cíl: uvolnit ramenní kloub, poznávat barvy, správně uchopit tužku

Popis činnosti: Na skříni ve třídě je připevněný velký balicí papír, na kterém je namalovaná kočička Mína a jedno vzorové klubíčko. Toto klubíčko si nejprve děti mohou obtáhnout, potom kreslí další klubka.

Metodické poznámky: Děti kreslí klubíčka různými pastelkami. Během kreslení vede učitelka individuální rozhovory s dětmi. Povídají si o zvířátkách, o zážitkách z předchozích dnů, poznávají barvy pastelek. Je důležité, aby učitelka dohlédla na správné držení tužky a aby pohyb ruky dětí vycházel z ramene.

2. Rozmotávání klubiček

Organizace: u stolečků

Pomůcky: zamotané vlny, maňásek kocoura

Cíl: spolupracovat, řešit problémy, rozvíjet trpělivost

Motivace: Macek: „Děti, podívejte se, co jsem vyvedl. Chtěl jsem si pohrát s klubičky kočičky Míny a místo toho jsem je všechny zamotal dohromady. Pomůžete mi je rozmotat, než si toho Mína všimne?“

Popis činnosti: Na stolečku je krabice, ve které jsou zamotané kousky vln. Děti mají za úkol tyto kousky z krabice rozmotat.

Metodické poznámky: Je vhodné, aby se této činnosti zúčastnilo najednou 3-5 dětí. Učitelka pak může pozorovat, jak mezi sebou děti komunikují a zda dokáží spolupracovat. Pokud se děti dohadují, nezasáhne učitelka, ale loutka, která je poprosí, aby se nehádaly.

3. Námětové hry v kuchyňce

Organizace: v kuchyňce na koberci

Pomůcky: plastové nádoby, dřevěné jídlo, další hračky zvolené dle vlastní fantazie dětí, čepičky zvířátek, party čepičky, konfety, loutka kočičky

Cíl: rozvíjet přátelské vztahy, komunikovat mezi sebou, hrát si v rolích

Popis činnosti: S dětmi si nejprve povídáme o narozeninách – kdo je jak slaví, co v tento den dělají. Potom dětem učitelka navrhne, aby pro kočičku připravily oslavu narozenin. Děti si tedy rozdělují role – někdo musí upéct dort, připravit občerstvení, vyzdobit pokojíček aj.

Metodické poznámky: Učitelka do námětové hry zasahuje jen v krajních případech, a to z důvodu, aby hru více rozvinula. Může dávat dětem různé návrhy na posunutí hry dál – starší děti mohou například samy vyrábět dekorace na oslavu.

POHYBOVÁ CHVILKA (8:15 – 8:30 hodin)

1. Rušná část – Slepovaná

Organizace: na koberci

Pomůcky: CD přehrávat, nahrávka písničky „Kluci kočičí“ (Parma band)

Cíl: sladit pohyby s hudbou, orientovat se v prostoru, poznávat části těla

Popis činnosti: Děti jsou koťátka. Pokud hraje písnička, tak děti improvizovaně tančí do rytmu. Jakmile ji ale zastavíme, tak děti zpozorní a poslouchají pokyn učitelky- ta jim poví, čím se kam mají přilepit. Do pohybu je pak zase uvede zapnutí písničky.

Příklad: „*Koťátka se přilepí uchem na koberec.*“

„*Koťátka se k sobě přilepí rukama.*“

Metodické poznámky: Hru můžeme obměnit tak, že místo částí lidského těla použijeme „*kočičí*“ (ocásky, tlapy, hřbet, dráčky,...). Učitelka pak pozoruje, jak děti zareagují a zda si poradí.

2. Průpravná část (viz příloha č. 2)

Organizace: Na koberci

Pomůcky: míčky

Cíl: Rozvíjet hrubou motoriku, správně provádět jednotlivé cviky, uvědomovat si své tělo, osvojit si jednoduché pohyby

Metodické poznámky: Je důležité, aby dané cviky děti prováděly správně. Proto je individuálně opravujeme jak slovně, tak i dotekem.

3. Myšičko, myš

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: čepičky – kočka a myš

Cíl: pochopit a dodržet pravidla hry, přijmout role, reprodukovat text

Popis činnosti: Z dětí vybereme dva dobrovolníky – kocoura a myš. Jejich role rozlišíme čepičkami. Ostatní děti utvoří kruh. Kocour stojí uvnitř kruhu a říká: „Myšičko, myš, pojd' ke mně blíž.“ Myška chodí zvenku kolem kruhu a odpoví: „Nepůjdu kocourku nebo mě sníš!“. Jakmile se rýmovačka dořekne, zvednou děti, které tvoří kroužek, ruce a kocour může vyběhnout a snaží se chytit myš. Ta se zachrání tak, že oběhne kruh a najde si mezi dětmi prostor, kterým vběhne dovnitř.

Role si děti mění po každé hře.

Metodické poznámky: Protože myš a kočku volí učitelka, je dobré, aby k sobě dávala vždy pohybově stejně zdatné děti.

KOMUNITNÍ KRUH (8:50 – 9:00 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: maňásek kočky a kocoura

Cíl: soustředěně poslouchat, udržet pozornost

Popis činnosti: S dětmi se přivítají kocour a kočka. Kočka děti pochválí, jak hezky ráno namalovaly klubička. Potom proběhne dialog mezi Mackem a Mínou:

Macek: No, a já chci taky děti moc pochválit, protože mi dneska hodně pomohly.

Mína: A s čím Ti, Macíčku, pomohly?

Macek: Víš, já jsem si hrál s těmi tvými klubičky, jak jsi je měla schované v krabičce a všechny jsem je zamotal.

Mína: Teda Macku! Ale to byla moje oblíbená klubička! Měl sis mě alespoň dovolit, když sis je chtěl půjčit. Vždyť přeci víš, že cizí věci si nemůžeme brát jen tak.

Macek: Já jsem se snažil je rozmotat, ale nešlo mi to. Proto jsem poprosil děti a ty mně s rozmotáváním pomohly.

Mína: No tak ještě že tady ty hodné děti máme. Ale ty musíš být příště více opatrný. Pamatuješ si, jak jsi nedávno opatrný nebyl?

Macek: Ano, pamatuji.

Mína: Tak o tom dětem pěkně pověz, třeba si z tvé chyby taky vezmou ponaučení.

ŘÍZENÁ ČINNOST (9:00 – 9:45 hodin)

1. Vypravování příběhu (příloha č. 8)

Organizace: na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočky

Cíl: vnímat děj příběhu, udržet pozornost

Popis činnosti: Kocour Macek vypravuje dětem příběh. Děti se pohodlně posadí, kdo chce, může si i lehnout. Před rozřešením zápletky příběhu přestane kocour vypravovat.

Metodické poznámky: Do příběhu jsou vloženy drobné pohybové chvilky, které pomohou učitelce udržet déle pozornost dětí.

2. Dokončení příběhu

Organizace: na koberci

Pomůcky: maňásek kocoura a kočičky

Cíl: tvořivě myslet, nalézat nová řešení

Popis činnosti: S dětmi si část příběhu rozebereme. Zeptám se jich, jestli se Macek zachoval správně. Jak by se v jeho případě zachovaly ony. Také se zeptám na to, jak by celý příběh mohl dopadnout. Děti tedy samy vymyslí konec příběhu. Když už nebudou nalézat nová řešení, poprosíme kocoura, aby nám dopověděl, co se tedy vlastně stalo.

Metodické poznámky: Snažíme se vymyslet co nejvíc možností, jak by mohl příběh dopadnout. Pro lepší rozvedení můžeme nastínit různé situace a necháme děti, aby je domyslely (Co by se stalo, kdyby jelo auto?...). Děti vedeme k tomu, aby se samostatně vyjadřovaly a jejich projev byl kultivovaný.

3. Hodnocení

Dnešní činnosti děti zhodnotí pomocí „metru“. Na skříní je připevněný svislý pruh papíru. Každé dítě dostane tužku a na papír zaznamená, jak moc ho činnosti zaujaly. Pokud namaluje dítě rysku vysoko, tak se mu líbily, čím níž ryska bude, tím méně bylo dítě s aktivitami spokojené.

POBYT VENKU (10:00 – 11:00 hodin)

1. Kreslení do písku

Organizace: pískoviště na školní zahradě u oddělení Beruška/Jahůdka

Pomůcky: klacíky

Cíl: rozvíjet jemnou motoriku, rozlišovat jednoduché tvary

Popis činnosti: Děti si zkusí kreslit prsty nebo klacíky do písku. Nejprve si vyzkouší nakreslit jednoduché tvary a linie, potom mohou nakreslit reálné obrázky. Vyzveme je také k tomu, aby si zkusily nakreslit do písku kočku.

Do písku může malovat i učitelka a děti poznávají, co právě maluje.

Metodické poznámky: Některé děti mají problém s tím, že nechtějí do písku sahat. Můžeme jim proto navrhnout, že nemusí kreslit prsty, ale že mohou najít nějaký klacík a ten využít. Dbáme ale na to, aby klacík při kreslení do písku správně držely.

2. Na kouzelníka

Organizace: v prostoru školní zahrady

Pomůcky: -

Cíl: uvědomovat si své tělo, vědomě napodobit pohyb, rozvíjet fyzickou zdatnost

Popis činnosti: Učitelka si k sobě nejprve zavolá všechny děti a poví jim, že je kouzelnice, která je může proměnit v cokoliv. Pak vysloví zaříkadlo (např.: Čáry, máry, babka, skáče tady žabka), děti se tedy promění v žabky – skáčou po zahradě. Jakmile učitelka zatleská a zavolá: „Děti, rychle ke mně pojděte a kouzlo mé poslouchejte.“. Děti se k ní rychle vrátí a ona je může znovu začarovat.

REFLEXE DNE

Všechny ranní činnosti byly rozvedeny. Při rozmotávání klubíček se ukazovala povaha dětí – některé se rozčilovaly, jiné trpělivě rozmotávaly, někdo u činnosti vydržel jen chvíli. Námětové hry se zúčastnily především holčičky. Největší úspěch mělo ale kreslení klubíček. Pro děti to byl nový způsob práce, protože většinou jsou zvyklé pouze na klasické kreslení u stolečků. Neustále se ovšem musí opravovat držení tužky, což je ale v tomto věku pochopitelné.

Protože průpravnou část opakujeme každý den, byl vidět velký pokrok dětí. Ty už samy věděly, jaké cvičení bude následovat a jeho provedení se výrazně zlepšilo. Hra „Slepovaná“ sklidila u dětí velký úspěch. Při hraní prožívaly radost a dokázaly bez problému poslouchat pokyny.

V komunitním kruhu se řešil problém se zamotanými klubíčky. Děti se soustředily a vnímaly rozhovor mezi Mackem a Mínou a následný Mackův příběh. Při vymýšlení možného konce příběhu měly děti nejprve s nalezením řešení problém. Snažila jsem se tedy klást různé otázky typu „Co by se mohlo stát, kdyby...“ a tím jsem dětem pomohla a ony pohotově odpovídaly a začaly příběh rozvíjet.

Při pobytu venku mělo velký úspěch kreslení do písku. Zapojily se do něj všechny děti a vytvářely velmi povedené obrázky.

DEN PÁTÝ- PÁTEK

RANNÍ HRY (6:30 – 8:10 hodin)

1. Výroba kočičky (dlaňová loutka)

Pomůcky: lepidlo, nůžky, papírové svačínové sáčky, barevné papíry, knoflíky, pastelky

Cíl: zacházet s nůžkami, zvládat jednoduché úklidové práce, postupovat dle pokynů

Popis činnosti: Tato činnost je rozdělena na dvě úrovně. Ve složitější verzi se děti pokusí samy nakreslit ouška pro kočičku a ta si pak i vystříhnou. Jednodušší variantou je ta, že dětem předkreslí uši učitelka a děti si je pouze s její pomocí zkusí vystříhnout.

Připravené uši potom nalepíme podle předlohy na papírový sáček, přilepíme i knoflík (čumák) a domalujeme očička a pusinku. Hotovou kočku můžeme využít i jako loutku.

Metodické poznámky: Stříhání je pro malé děti složité a některé z nich přijdou s nůžkami do styku poprvé. Učitelka jim musí tedy se stříháním pomoci. Určitě ale děti necháme, ať si ho alespoň vyzkouší. Během této činnosti musíme dbát na zvýšenou opatrnost při práci s nůžkami.

2. Modelování

Organizace: u stolečků

Pomůcky: modelína, ubrus na modelování

Cíl: koordinovat oko a ruku, rozvíjet tvořivost a jemnou motoriku

Popis činnosti: Děti mají k dispozici modelínu, učitelka je požádá, jestli z ní zkusí vymodelovat zvířecí kamarády pro Macka a Mínu. Jaké zvíře si zvolí, necháme na jejich fantazii.

Metodické poznámky: Pokud děti ještě s modelínou nepracovaly, tak jim nejprve ukážeme, jak se s ní tvoří.

3. Postav školku (konstruktivní činnosti)

Organizace: na koberci

Pomůcky: plyšové hračky, stavebnice ŽAKO

Cíl: myslet kreativně, vyjadřovat svou představivost, spolupracovat s ostatními

Popis činnosti: Učitelka dětem poví, že plyšová zvířátka jsou smutná, protože nemají svojí vlastní školku, kde by si spolu mohla hrát. Děti tedy poprosí, zda by jim školku nepostavily.

Metodické poznámky: Aby se hra udržela dlouho funkční, můžeme do ní občas zasáhnout. Zvolíme zde zpestření formou oživlé hračky, která vstoupí do činnosti a pochválí děti, jak hezky jim to stavění jde a případně jim může i chvilku pomáhat.

POHYBOVÁ CHVILKA (8:15 – 8:30 hodin)

1. Rušná část – Na barevné kočky

Organizace: na koberci

Pomůcky: barevné papíry

Cíl: zdokonalovat hrubou motoriku, rozvíjet rychlost, být pozorný

Popis činnosti: Děti rozdělíme do třech skupin podle barev. Každá skupina má své stanoviště – to si označíme barevným papírem. Z dětí se stanou barevné kočky, které mohou vyběhnout ze svého domečku jen tehdy, pokud je k tomu vyzve učitelka (ta pro lepší motivaci dětí může být také kočkou) zvednutím příslušného barevného papíru. Děti vybíhají, pokud se barva jejich domečku shoduje s papírem, který drží učitelka.

Metodické poznámky: Hru můžeme dětem ztížit – můžeme zvednout více barevných papírů najednou, nebo použít takový papír, který neodpovídá žádnému domečku. Protože je hra zařazena v rušné části, prodlevy mezi během neděláme příliš dlouhé.

2. Průpravná část (viz příloha č. 2)

Organizace: Na koberci

Pomůcky: míčky

Cíl: Rozvíjet hrubou motoriku, správně provádět jednotlivé cviky, uvědomovat si své tělo, osvojit si jednoduché pohyby

Metodické poznámky: Je důležité, aby dané cviky děti prováděly správně. Proto je individuálně opravujeme jak slovně, tak i dotekem.

3. Myšičko, myš

Organizace: v kroužku na koberci

Pomůcky: čepičky – kočka a myš

Cíl: pochopit a dodržet pravidla hry, ovládat pohybový aparát

Popis činnosti: Z dětí vybereme dva dobrovolníky- kocoura a myš. Jejich role rozlišíme čepičkami. Ostatní děti utvoří kruh. Kocour stojí uvnitř kruhu a říká: „Myšičko, myš, pojd' ke mně blíž.“ Myška chodí zvenku kolem kruhu a odpoví: „Nepůjdu kocourku nebo mě sníš!“. Jakmile se rýmovačka dořekne, zvednou děti, které tvoří kroužek, ruce a kocour může vyběhnout a snaží se chytit myš. Ta se zachrání tak, že oběhne kruh a najde si mezi dětmi prostor, kterým vběhne dovnitř.

Role si děti mění po každé hře.

***Metodické poznámky:** Protože myš a kočku volí učitelka, tak je dobré, aby k sobě dávala vždy stejně pohybově zdatné děti.*

KOMUNITNÍ KRUH (8:50 – 9:15 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: dopis od kocoura, kočička Mína

Cíl: soustředěně poslouchat, orientovat se v jednoduché mapě

Popis činnosti: V kruhu je s dětmi dnes pouze kočička Mína, která si s dětmi chvíli povídá. Nejprve se zeptá, zda vědí, co je dneska za den. Pak jim vysvětlí, že je pátek a to znamená, že jim společný týden ve školce končí. Zároveň jim ale řekne, že si s kocourkem Mackem připravili velké překvapení jako odměnu za to, že na ně byly děti celý týden moc hodné a hezky si s nimi hrály. Pak vyndá obálku s dopisem a poprosí paní učitelku, jestli by ho mohla dětem přečíst. V dopise je i mapa k pokladu. Tu si s dětmi prohlédneme a pokusíme se popsat vyznačená stanoviště.

Po přečtení Mína vyzve děti k tomu, aby neztrácely čas a vydaly se ven, kde už na ně čeká spousta zábavy.

ŘÍZENÁ ČINNOST A POBYT VENKU (9:30 – 10:40 hodin)

1. Po stopách Macka

Organizace: v areálu mateřské školy

Pomůcky: lavička, látkový tunel, kužely, poklad, hádanky (příloha č. 9)

Cíl: orientovat se v okolí MŠ, plnit jednotlivé úkoly, zkoumat své okolí, všimnout si změn v okolí, odhadovat své síly

Popis činností: Děti chodí společně s učitelkou podle mapy, kterou jim připravili kočičí kamarádi. Kolem mateřské školy je připravených celkem 6 stanovišť, na kterých musí děti plnit jednotlivé úkoly.

1. Stanoviště: chůze po lavičce

Děti musí udržet rovnováhu a přejít po lavičce. Pokud se dítě bojí, může mu učitelka pomoci a při přecházení ho držet za jednu ruku.

2. Stanoviště: hádanky

Na tomto stanovišti je připravený dopis, na kterém jsou tři hádanky. Když děti rozluščí všechny hádanky, které jim učitelka přečte, mohou pokračovat v cestě.

3. Stanoviště: prolézání „strachovým“ tunelem

Úkolem dětí je prolézt (nebo se proplazit) látkovým tunelem.

4. Stanoviště: zpívání písničky

Na tomto stanovišti jsou lístečky s názvy 2 písniček (Kočka leze dírou, Malé kotě), které musí děti zazpívat, aby mohly pokračovat dál.

5. Stanoviště: slalom

Na tomto stanovišti jsou připravené kužely, mezi kterými musí děti postupně proběhnout. Pokud bude někdo švindlovat, musí si celý slalom zopakovat.

6. Hledání pokladu

U posledního stanoviště (hřiště mezi oddělením Beruška a Jahůdka) je znovu lísteček, na kterém je napsáno, že se v blízkosti ukrývá schovaný poklad. Než děti vyběhnou hledat, učitelka je upozorní, že ale nesmí utíkat pryč z hřiště a také na to, že pokud někdo poklad najde, nebude na něho sahat a křičet, ale poběží jí pošeptat, kde se nachází.

U pokladu bude sedět i kocour Macek. Až ho děti najdou, tak je Macek pochválí a poklad jim ukáže. V truhle jsou pro děti nějaké sladkosti, ale i plošná loutka na památku (kocour pro kluky, kočička pro holčičky). Na závěr ještě kocour děti poprosí, zda by mu na chodník nenamalovali nějaký obrázek.

2. ROZLOUČENÍ S KOČIČÁKY (10:50 – 11:10 hodin)

Organizace: na podložkách na koberci

Pomůcky: kocour Macek a kočička Mína, nakreslená pravidla (příloha č. 10), klubíčko

Cíl: samostatně se vyjadřovat, popisovat zážitky, vést rozhovor

Popis činnosti: Kocour Macek se děti ptá, zda si pamatují, co všechno v uplynulém týdnu dělaly a co se naučily? Co se jim líbilo? Je něco, co se jim naopak moc nelíbilo? Abychom se vyvarovali tomu, že se budou děti překřikovat, použijeme klubíčko - kdo ho má v ruce, ten může mluvit. Pak Macek ještě děti požádá, aby celý týden zpětně zhodnotily pomocí svého těla. Děti jako hodnotící škálu použijí vlastní tělo – pokud se jim týden příliš nelíbil, tak klečí nebo dokonce leží na zemi, s postupným zvedáním roste nadšení, pokud tedy děti stojí na špičkách a ruce natahují vzhůru, je jejich kladný pocit maximální.

Kocour Macek řekne dětem, že má pro ně ještě jedno překvapení a vyndá papír, na kterém jsou obrázky. Jsou to pravidla, která musí děti dodržovat, aby jim bylo ve školce hezky. Macek s dětmi každý obrázek projde a společně si ho popíší. Potom rozdá dětem odměny z truhly.

Macek a Mína se s dětmi rozloučí. Vysvětlí jim, že už se musí vrátit zpátky do své kočičí školky, ale zároveň slíbí, že se na ně ještě určitě někdy přijdou podívat.

***Metodické poznámky:** Při zpětném hodnocení týdne je dobré, když mají děti zavřené oči. Přejdeme tím tomu, že budou pouze opakovat pohyby po ostatních a vyjádří se samostatně. Dále si také musíme uvědomit, že loutky kocoura a kočky jsou pro děti v tento moment jako živé bytosti, je tedy důležité, jakým způsobem s nimi ukončíme činnost – určitě je nemůžeme pouze sundat z ruky a odložit, ale v našem případě dětem povíme, že kočičku a kocourka vyprovodíme ven a odneseme loutky do chodby, kde je schováme do šatní skříně.*

REFLEXE DNE

Pátek byl posledním dnem projektu. Mrzelo mě, že počet dětí ve třídě byl tento den nejnižší. V ranních činnostech si děti vyráběly dlaňovou loutku kočky z papírového sáčku. To sklidilo obrovský úspěch a některé děti si dokonce vyrobily loutky dvě – kočku Mínu i kocoura Macka. Výsledné výrobky byly velmi podařené. Dále byla pro děti připravená modelína, ze které si vytvářely kočky. Do modelování se zapojily

všechny děti. Konstruktivní činnost nebyla rozvedena, ale v tomto případě mi to nevadilo.

Při cvičení byl znát obrovský pokrok a překvapilo mě, že některé děti začaly samy pomáhat ostatním a ukazovaly jim, jak má cvik správně vypadat. Bylo tedy jasné, že si cviky za týden osvojily. Na závěr projektu jsem si připravila venkovní činnost. Děti se vydaly hledat poklad, k němuž jim mapu nechal kocour Macek. Děti byly velmi nadšené a nemohly se dočkat, až půjdou ven. Venku byla připravená stanoviště s úkoly. Děti poslouchaly každou instrukci a byly velmi pozorné. Líbilo se mi, jak starší děti pomáhaly menším a výborně spolupracovaly.

Po přesunu zpátky do třídy přišlo rozloučení s kočkami. Děti reagovaly velmi emotivně a kocoura a kočku přemlouvaly, aby ve školce ještě zůstaly. Bylo příjemné pozorovat, že i děti, které se první den do činností nezapojovaly a loutek se spíše bály, byly tentokrát aktivní a jejich přístup k maňáskům se změnil.

Pravidla třídy, která byla součástí nalezeného pokladu, jsme si hned připevnili na dveře a staly se pro nás tak milou památkou na tento speciální projektový týden.

Celková reflexe týdenního projektu

Účelem týdenního projektu byla ukázka možnosti využití loutky v předškolním věku, konkrétně při procesu adaptace převážně tříletých dětí na mateřskou školu. Celým projektem provázel děti kocour Macek se svou kamarádkou kočičkou Mínou. Tyto postavy si děti ihned velmi oblíbily.

Projekt byl realizován 21. – 25. září 2015 v Mateřské škole Třemošnice. Hlavním problémem při realizaci projektu byla absence druhé učitelky. Ta chyběla hlavně při řízených činnostech, kdy byl občas potřeba větší individuální přístup k dětem.

Výsledkem projektu byly dětmi vyrobené loutky a také sestavená pravidla třídy, která z denních řízených činností vycházela. Pomocí loutek jsem se snažila dětem více přiblížit a získat si tak jejich sympatie a důvěru. To se mi podařilo a měla jsem radost z toho, jak se každý den měnily reakce dětí na loutky.

V projektu se nejvíce odrazily vzdělávací oblasti RVP „Dítě a ten druhý“ a „Dítě a společnost“. Šlo především o činnosti, během kterých se děti seznamovaly s pravidly chování ve vztahu k druhému („Proč je kočička smutná“, námětové hry, rozhovory v komunitním kruhu, aj.), posilovaly prosociální chování a začleňovaly se do kolektivu.

Za klady týdenního projektu považuji to, že na sebe všechny činnosti navazovaly a vzájemně se prolínaly. Ranní činnosti nám v podstatě zároveň sloužily jako motivace pro činnost řízenou. Také bych chtěla vyzdvihnout samostatné hodnocení činností dětmi. Ty měly každý den možnost hlavní řízenou činnost daným způsobem zhodnotit. Tato zpětná vazba pro mě měla velký přínos a určitě ji budu i nadále při své práci využívat. Netradiční motivace pomocí loutek vedla k tomu, že většina činností v projektu vzbudila v dětech jejich zájem. Také bych ocenila, že si děti k loutkám rychle vytvořily kladný vztah a dovedly se vcítit do jejich problémů a pocitů. Úspěšnost projektu dokazuje i fakt, že byly splněny všechny předem dané cíle a pozitivní ohlas ze strany dětí.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala možností využití loutky v předškolní výchově, a to konkrétně při adaptaci dítěte do mateřské školy. Hlavním cílem tedy bylo ukázat, jakým způsobem můžeme loutku využít, a zdůraznit, že její role je v předškolním věku nenahraditelná.

V teoretické části jsme si objasnili předškolní věk společně s jeho vývojovými změnami. Zjistili jsme, že všechny vývojové aspekty spolu úzce souvisí a jejich možné problémy mohou ovlivnit další vývoj jedince. Plynule jsme přešli k problému adaptace dítěte na mateřskou školu. V další kapitole jsme si tedy proces adaptace vysvětlili a vyjasnili si jeho fáze. Přes adaptaci jsme se dostali k další zásadní kapitole – k loutce. Ta má v práci důležitou roli a tvoří jádro tématu bakalářské práce. Loutku jsme klasifikovali a zabývali jsme se i její historií. Nemohli jsme zapomenout ani na loutkové divadlo, jehož neodmyslitelnou součástí právě loutka je.

Další část bakalářské práce tvoří projekt. Jeho hlavním cílem je usnadnění procesu adaptace dítěte na mateřskou školu a vytvoření příjemného klimatu ve třídě. Celý projekt byl realizován v Mateřské škole v Třemošnici, což bylo pro tuto práci velmi přínosné. Konkrétní činnosti s loutkou jsem si mohla vyzkoušet a zjistit, jaké jsou jejich výhody a případné nevýhody při práci s tříletými dětmi.

Vypracování této bakalářské práce pro mě bylo velmi přínosné. Ujistila jsem se v tom, že loutka může z běžné aktivity udělat neobyčejnou a výjimečnou. Průběh celého projektu mě také utvrdil v tom, že loutka by měla být nedílnou součástí při práci s dítětem v mateřské škole. Doufám, že tato práce se stane inspirací pro další pedagogy a motivuje je ke zpestření činností pomocí loutek.

Seznam použité literatury

1. ANDREJSKOVÁ, Jana (2009). *Efektivní metody a formy výuky pedagogů na středních školách*. Hradec Králové: Fakulta informatiky a managementu UHK. ISBN 978-80-254-5607-1.
2. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina, ŠMARDOVÁ, Vlasta (2007). *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. Brno: Computer Press, ISBN 978-80-251-1829-0.
3. BLECHA, Jaroslav a Pavel JIRÁSEK (2008). *Česká loutka*. Praha: KANT. ISBN 978-80-86970-23-3.
4. CÍLKOVÁ, Eva a Irena HŘÍBKOVÁ (2005). *Děti hrají divadlo*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-044-5.
5. ČAČKA, Otto (1997). *Psychologie dítěte*. 3.vyd. Tišnov: Sursum. ISBN 8085799030.
6. HAEFELE, Bettina a WOLF-FILSINGER, Maria (1993). *Každý začátek v v mateřské škole je těžký*. Praha: Portál. ISBN 80-85282-57-7.
7. KOHOUTEK, Rudolf (2008). *Psychologie duševního vývoje*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-185-2.
8. KRETKOVÁ, Hana. Projekty v práci mateřských škol. *Metodický portál: Články* [online]. 22. 09. 2006, [cit. 2015-09-10]. Dostupný z [www: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/922/PROJEKTY-V-PRACI-MATERSKYCH-SKOL.html>](http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/922/PROJEKTY-V-PRACI-MATERSKYCH-SKOL.html). ISSN 1802-4785.
9. LANGMEIER, Josef a KREJČÍŘOVÁ, Dana (2006). *Vývojová psychologie*. vyd. 2. Praha: Grada. ISBN 80-247-1284-9.
10. LEŠTINA, Vladimír (1995). *Hrajeme loutkové divadlo*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-0666-9.
11. LEŠTINA, Vladimír (1995). *Vytváříme loutky: pro tvořivou hru dětí*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-017.

12. MERTIN, Václav a Ilona GILLERNOVÁ (2010). 2. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. vyd.2. Praha: Portál. ISBN 9788073676278.
13. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Zákon č.561/2004 sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)* [cit. 2016-01-18]. Dostupné z:<http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>
14. MIŠURCOVÁ, Věra, FIŠER, Jiří a FIXL, Viktor (1980). *Hra a hračka v životě dítěte*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 4-31-19/1.
15. PIAGET, Jean, INHELDEROVÁ, Bärbel (2000). *Psychologie dítěte*. 3. Vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-407-9.
16. PRAŽÁKOVÁ, Drahomíra (1974). *Loutka jako výchovný a zábavný prostředek pro děti*. Ústí nad Labem:
17. PROVAZNÍK, Jaroslav (2008). *Děti a loutky*. Praha: Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze. ISBN 978-80-7331-111-7.
18. PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří (2003). *Pedagogický slovník*. vyd. 4. Praha: Portál. ISBN 8071787728.
19. RÖDL, Otto a kol. (1976). *Loutkařství*. Vyd. 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 85-70-12/2.
20. ŘÍČAN, Pavel (1989). *Cesta životem*. Praha: Pyramida. ISBN 80-7038-078-0.
21. ŘÍČAN, Pavel (2009). *Psychologie*. 3. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-560-8.
22. SMUTNÁ, Marta (1962). *Loutkové divadlo v mateřské škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN: 14-008-62
23. SOVÁK, Miloš (1984). *Logopedie předškolního věku*. Praha: SPN.
24. ŠIKULOVÁ, Renata, Ivana BRTNOVÁ ČEPIČKOVÁ a Iva WEDLICOVÁ (2005). *Kapitoly z předškolní pedagogiky I*. V Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně. ISBN 80-7044-685-4.

25. ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka (2008). *Přehled vývojové psychologie*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 9788024421414.
26. ŠMELOVÁ, Eva (2006). *Mateřská škola a její učitelé v podmínkách společenských změn: Mateřská škola -teorie a praxe II*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN: 80-244-1373-6.
27. ŠPAŇHELOVÁ, Ilona (2004). *Dítě v předškolním období*. Praha: Mladá fronta. ISBN: 80-204-1187-9.
28. TOMÁNEK, Alois (1998). *Podoby loutky*. Praha: Akademie múzických umění. ISBN: 80-85883-36-8
29. VÁGNEROVÁ, Marie (2003). *Předškolní věk*. In: PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. vyd. 4. Praha: Portál. ISBN 8071787728.
30. VÁGNEROVÁ, Marie (2012). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1.
31. VALENTA, Josef, Kasíková, Hana a kol. (1993). *Pohledy: projektová metoda ve škole a za školou*. Praha: IPOS. 80-7068-066-0.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Pracovní list – Dokresli kočičku

Příloha č. 2: Cvičení – průpravná část

Příloha č. 3: Kočičí pexeso

Příloha č. 4: Návčik písňe

Příloha č. 5: Jednotažka „Kočka“

Příloha č. 6: Sestavování obrázků

Příloha č. 7: Pracovní list – Motám, motám klubíčko

Příloha č. 8: Příběh o kocourovi Mackovi

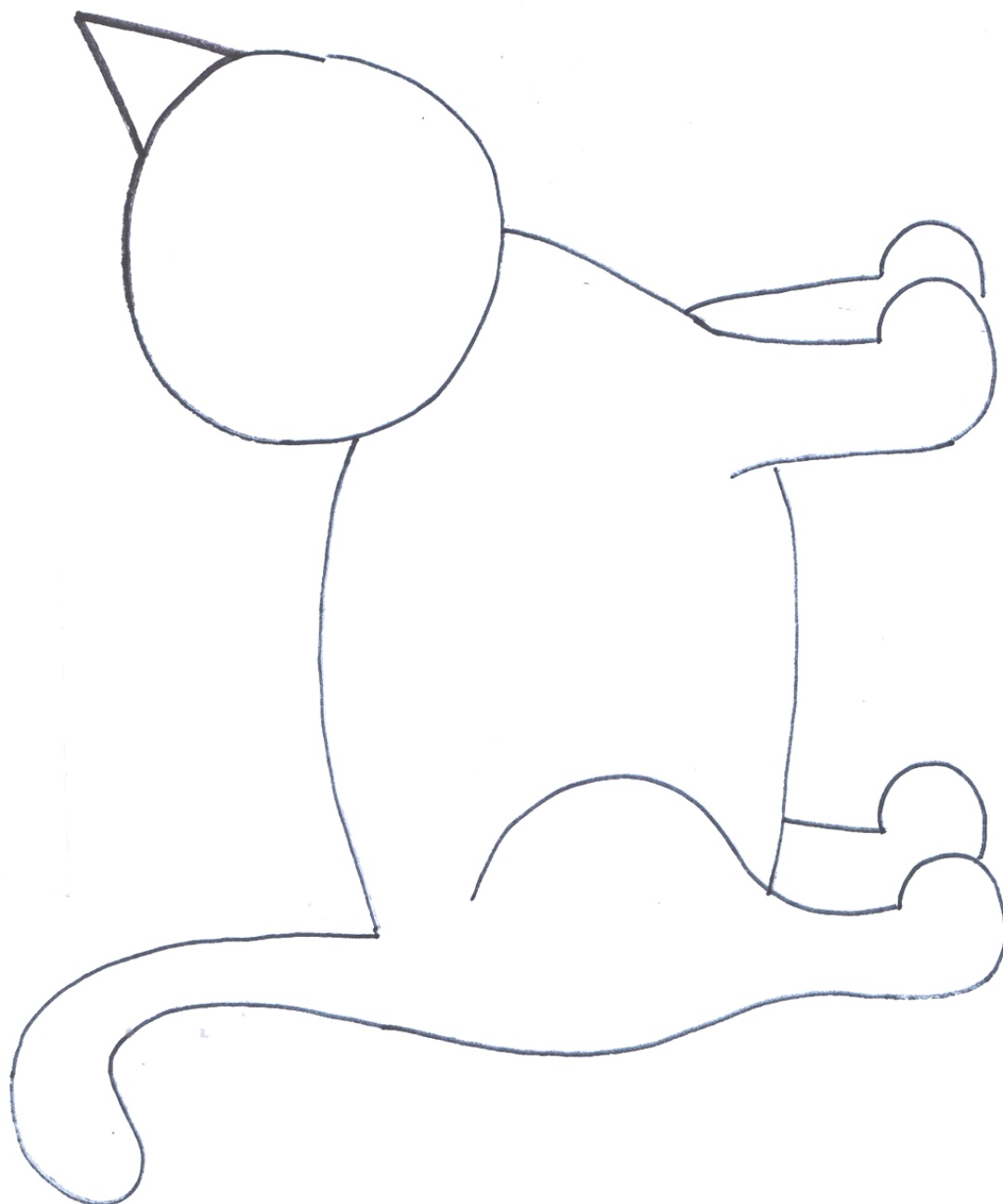
Příloha č. 9: Hádanky

Příloha č. 10: Vytvořená pravidla

Příloha č. 11: Fotodokumentace projektu

Příloha č. 1: Pracovní list – Dokresli kočičku

Zdroj: vlastní kresba

Příloha č. 2: Cvičení – průpravná část

Zdroj: vlastní básnička

Celé cvičení je motivováno básničkou, kterou si před cvičením připomeneme.

Kočky

Sluníčko vychází nad horu,
vítr už probouzí stodolu.
V té bydlí malá kočička,
Bradu má bílou od mlíčka.
Packy si ráno protahuje,

Na zádech se pak převaluje.
Po žebříku leze ráda,
Venku má svého kamaráda.
Když vyřadí se s ním dost,
Musí jít domů- dobrou noc.

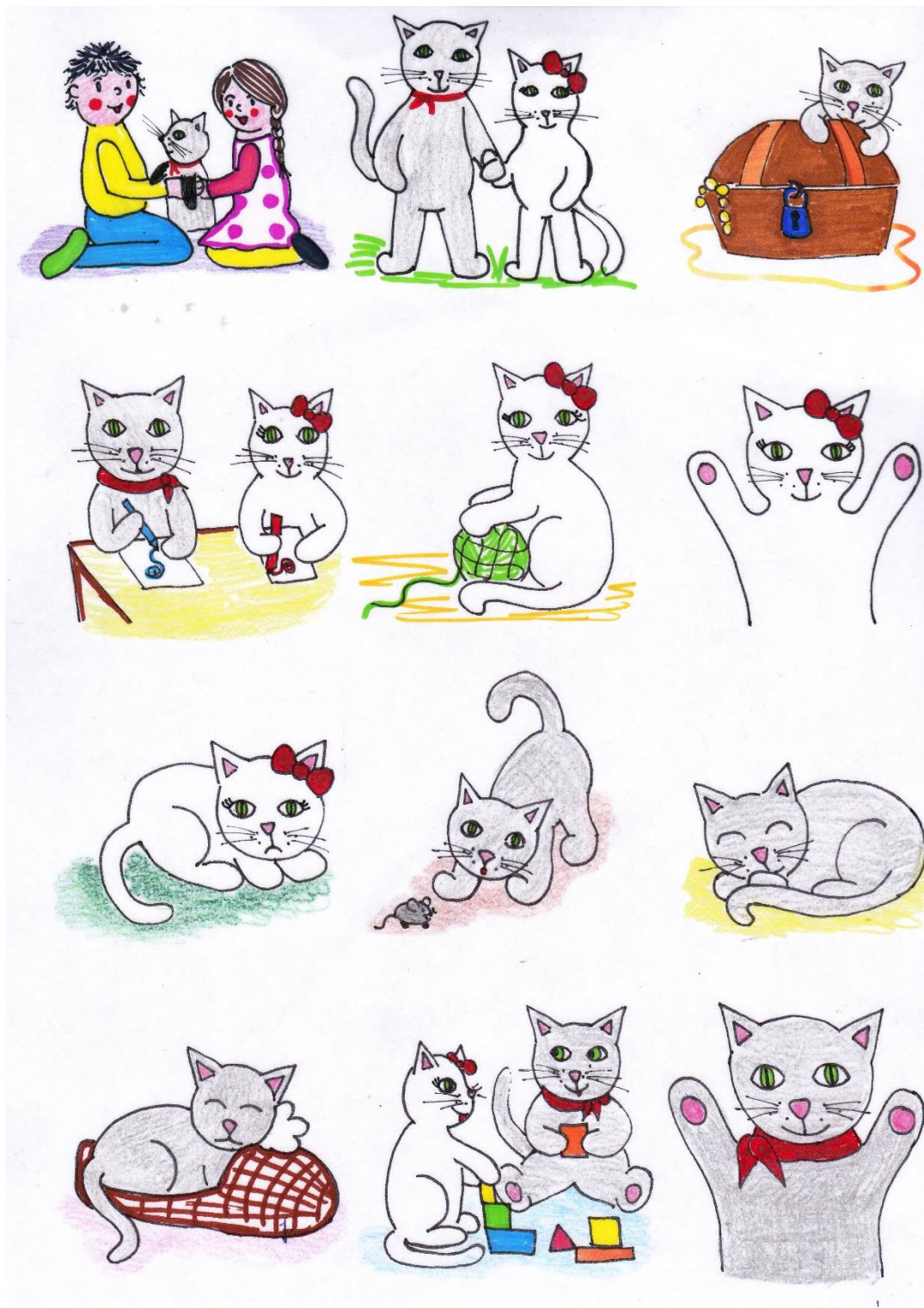
	Motivace	Popis	Nákres	Cíl	Dávkování
1.	Sluníčko vychází nad horu	Stoj, ruce upažit -> vzpažit		Protažení paží, uvolnění kloubů	6x
2.	Vítr už probouzí stodolu	Stoj mírně rozkročný, upažit, úklony do stran		Protažení šikmých břišních svalů a zádového svalstva	3x3
3.	V té bydlí malá kočička	Klečíme na kolenech, prohnout x vyhrbit záda		Protažení zádového svalstva	3x3
4.	Bradou má bílou od mlíčka	Klečíme na kolenech -> sed na paty -> pohybem dopředu se dostaneme zpět na kolena		Protažení zadní strany stehen, zádových svalů	4x
5.	Packy si ráno protahuje	Klek na patách, natáhnout střídavé nohy		Udržení rovnováhy	3x3 (chvilí vydržet, potom uvolnit)

6.	Na zádech se pak převaluje	Leh na zádech, ruce předpažit, nohy nahoru, převalování na bok		Posílení břišních svalů	3x s mezipauzou 5 vteřin
7.	Po žebříku leze ráda	Klek, postupné stoupání -> stoj -> natáhnout ruce, stoupnout na špičky		Protažení celého těla	2x
8.	Venku má svého kamaráda	Stoj, ruce v bok, hlavou koukáme doleva a doprava		Protažení krku	3x3
9.	Když vyřadí se s ním dost	Běh na místě		Zvýšení tepové frekvence	3x s mezipauzou 5 vteřin
10.	Musí jít domů – dobrou noc	Leh na záda, relaxace		Uvolnění, relaxace	3 minuty

□

Příloha č. 3: Kočičí pexeso

Zdroj: vlastní kresba

Příloha č. 4: Nácvik písně

Nácvik písně: Malé kotě (Suchý, Šlitr)

Věk dětí: 2,5 - 3 roky

Cíl:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání smyslů
- rozvoj dalších sdělovacích forem- verbálních i neverbálních (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Zamýšlené činnosti:

- motivace říkadlem
- artikulační cvičení
- dechové cvičení
- poslech písně na CD
- zpěv písně učitelem
- rozezpívání
- nácvik písně

Pomůcky:

- maňásek
- bačkory (nebo jiná obuv)
- CD s nahrávkou (Malé kotě, spalo v botě – písničky z pohádek; Akord)
- klavír
- notová předloha
- dřívka

Nácvik písně

POSLECH NAHRÁVKY:

- Děti si sednou na koberec a učitelka jim pustí písničku. Když skončí, přijde mezi děti zase kocour Macek a je nadšený, že je písnička o něm.
- rozbor písničky – o čem se zpívá (můžeme pustit znovu)
- Macek děti poprosí, jestli by se s ním písničku nenaučily zaspívat.

ROZEZPÍVÁNÍ:

- K rozezpívání použijeme část písně „Kočka leze dírou“.
- Rozezpíváme se od spodního tónu k vyššímu a pomáháme si písničkou.
- Melodii opakujeme po půl tónech nahoru.

VZOROVÉ PŘEDVEDENÍ PÍSNĚ:

- Učitel zahraje a zaspívá píseň, děti jsou posluchači.
- Učitel si dává pozor na správnou výslovnost a na udržení tempa písně.

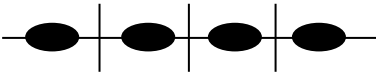
$\text{♩} = 90$

Ma - lé ko - tě, mňau, mňau, spa - lo v bo - tě, mňau, mňau, ne - has, co tě, mňau, mňau,
ne - pá, ne - pá - lí. To co ko - tě po - ví ti jed - nim po - hle - dem, to my a - ni slo - vy
po - vě - dět ne - sve - dem. Věz, že ko - tě, mňau, mňau, co spí v bo - tě, mňau, mňau,
to tě po - tě, mňau, mňau, po - tě, po - tě - ši. Ho - ši a děv - ča - ta, pěs - tuj - te ko - řa - ta,
ze - mě je ku - la - tá a mis - ta je tu dost.

VLASTNÍ NÁCVIK PÍSNĚ:

- Opakování pohybů - nezpíváme, říkáme jako básničku, učitel nejprve kousek předvede, děti po něm zopakují
  - Malé kotě, mňau, mňau, spalo v botě, mňau, mňau- klečíme, hlavu máme položenou na rukách a děláme, že spíme
  - Nehas co tě, mňau, mňau, nepa – nepálí – stoupneme si, hlavou a rukama kroutíme
  - To co kotě poví, tím jedním pohledem – tleskáme rukama
  - To my ani slovy povědět nesvedem – pleskáme o stehna
  - Věz, že kotě, mňau, mňau – ukazujeme před sebe, střídáme ruce
  - co spí v botě, mňau, mňau – hlavu máme položenou na rukách a děláme, že spíme
  - to tě potě – mňau, mňau, po – tě potěší – tleskáme
  - Kluci a děvčata, pěstujte kořata – ruce v bok, poskakujeme
  - Země je kulatá a místa je tu dost – kroužíme pažemi
- Ozvěna
  - učitel zazpívá dvojtaktí, děti ho po něm zopakují- vše s doprovodem klavíru
- Zapojení ozvučných dřívek
  - nácvik nejprve pomocí hry na tělo+ zapojení pomocných slov
    - Místo dřívek = hra na prsty (pomáháme si slovy „malé kotě“)

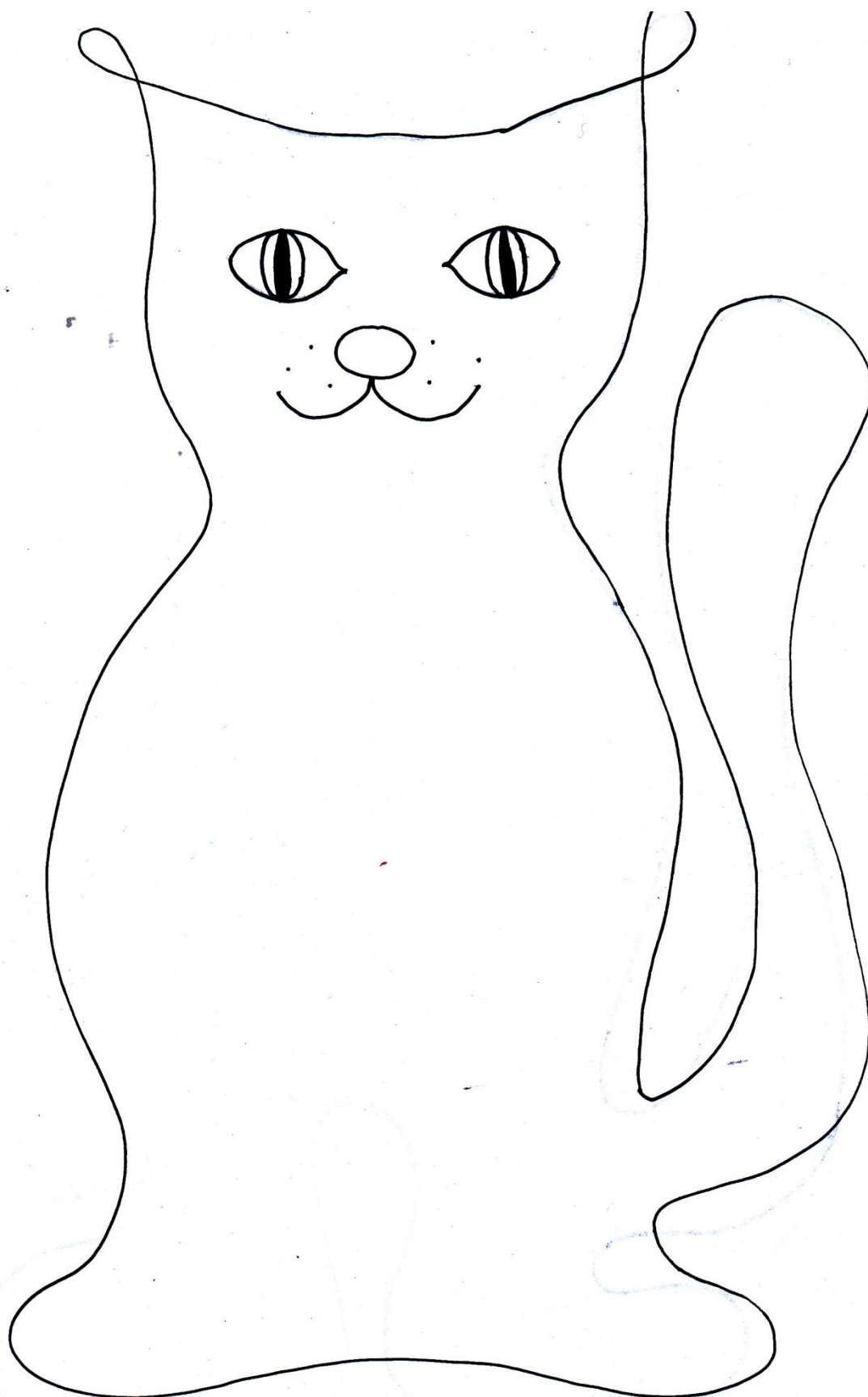

Ma – lé ko – tě

  - Připravíme si 5 párů ozvučných dřívek a rozdáme je dětem.
  - Kdo nemá ozvučná dřívka, tak hraje na prsty.
  - vystřídáme role
- Zpěv písně
  - Děti uklidí dřívka, stoupnou si okolo klavíru a společně s učitelkou si ještě písničku zazpívají.

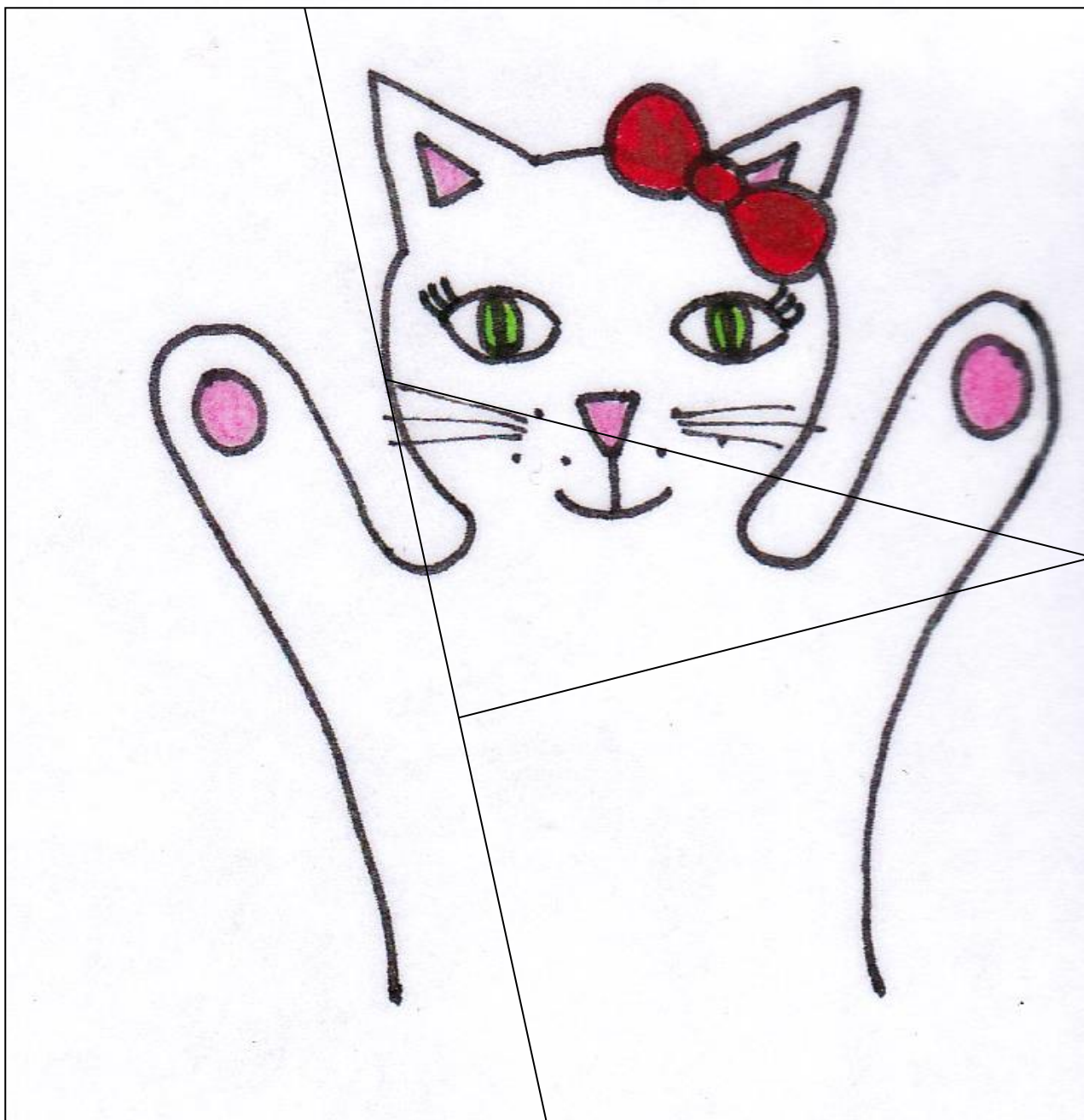
Příloha č. 5: Jednotažka „Kočka“

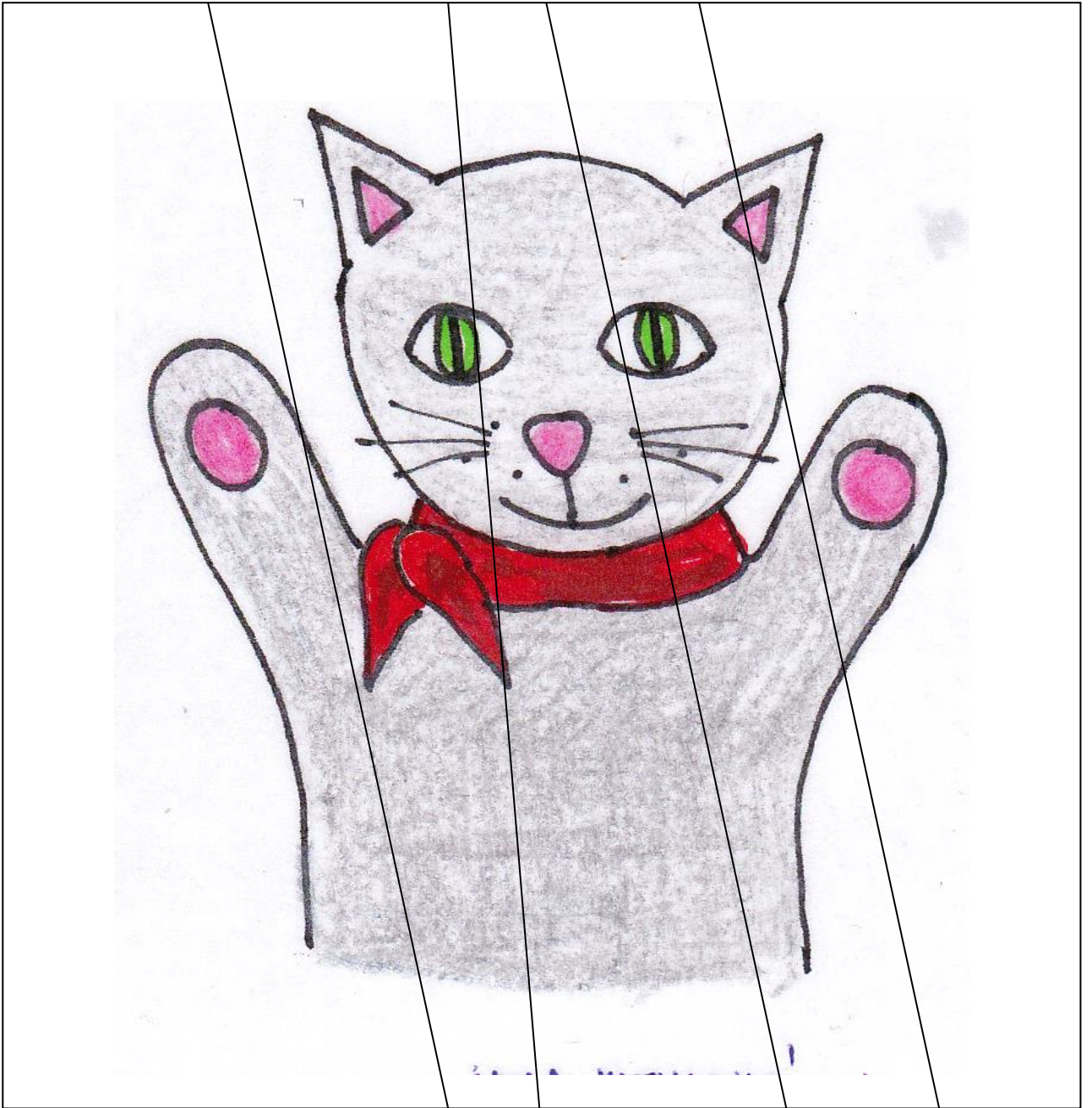
Zdroj: vlastní kresba

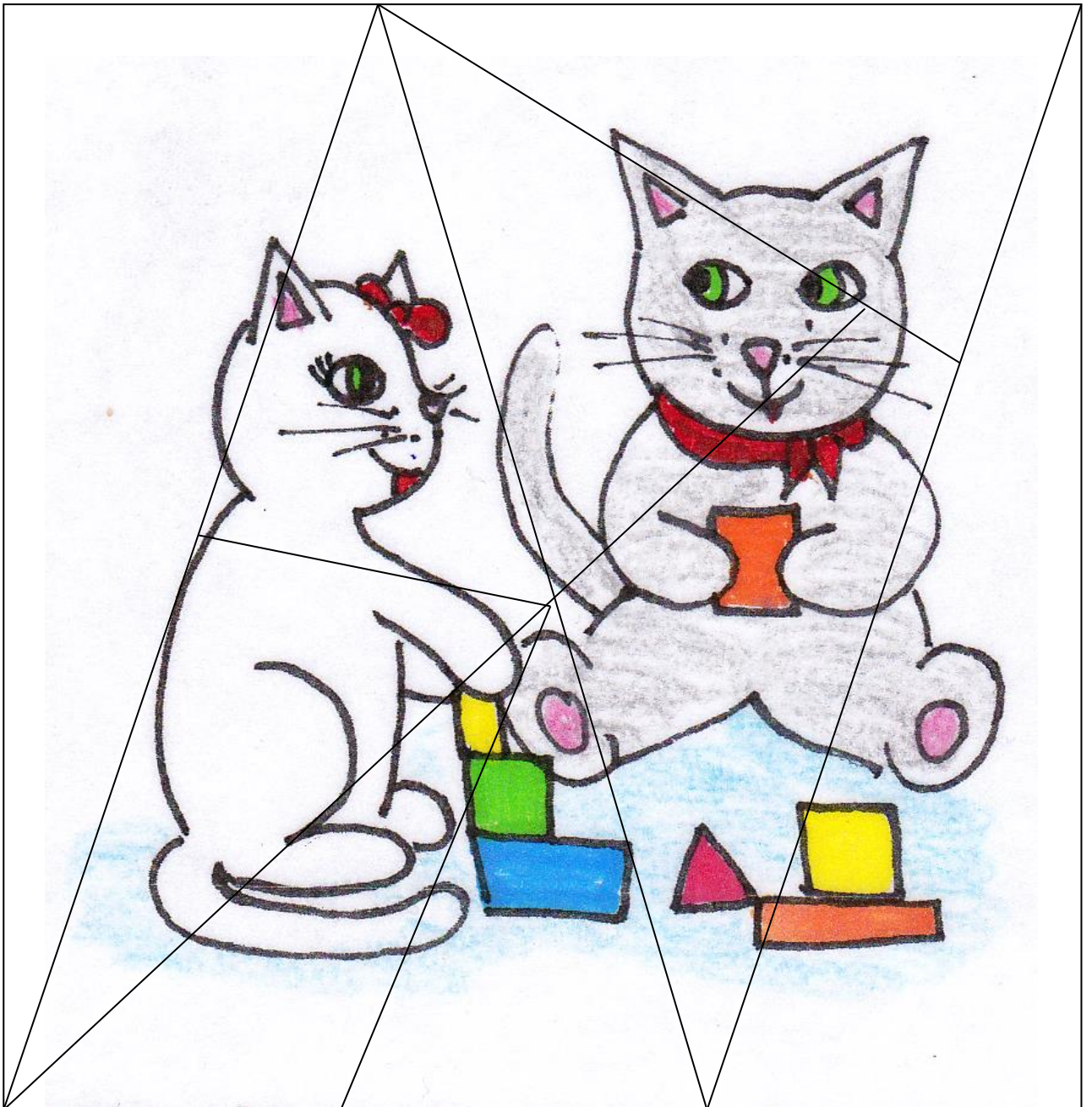
Příloha č. 6: Sestavování obrázků

Zdroj: vlastní

Příloha č. 7: Pracovní list – Motám, motám klubíčko

Zdroj: [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: http://xn--omalovny-51a.eu/omalov%C3%A1nky/ko%C4%8Dka%20s%20klub%C3%AD%C4%8Dkem_1139

*Naše malá kočička
zamotala klubíčka!*

Příloha č. 8: Příběh o kocourovi Mackovi

To vám bylo děti tehdy, když jsem slavil třetí narozeniny. Dostal jsem spoustu dárků: modré klubičko, myšku na hraní, rolničku, ale hlavně nový kabátek. Ten mi dala moje maminka a měl jsem z něj doopravdy radost. Hned jsem si ho každému ukazoval. Už jsem se nemohl dočkat, až si ho vezmu do školky a pochlubím se kamarádům.

Druhý den jsem si ho tedy oblékl a vyrazil s maminkou do školky¹. Ve školce se můj kabátek všem líbil. Když jsme se šli převlékat na procházku, tak mi paní učitelka říkala, ať si ten kabátek nechám ve školce a vezmu si věci na převlečení, že si půjdeme hrát na loutku, která je kousek od školky. Víte, my to v kočičí školce máme s převlékáním stejně jako vy – taky si nosíme oblečení, které pak máme mít na hřiště nebo písek, abychom si to nové a hezké neumazali. Jenže já jsem si nechtěl vzít starou bundu, když na mě čekal tak hezký kabátek a paní učitelku jsem neposlechl.

Když jsme došli na louku, tak nám paní učitelka ještě něco povídala, ale já už jsem viděl míč a neposlouchal. Chvilku jsem si s míčem kopal, ale pak jsem dostal nápad, že bychom si mohli s kamarádem Čendou házet. Nechtěli jsme ale, aby nám míč někdo sebral, tak jsme šli dál od dětí a paní učitelky. Hodil jsem míč Čendovi, ten ho ale nechtyl a míč se zakutálel až do křoví. To bylo nadělení. Mičudu jsme nikde neviděli. Rozhodl jsem se tedy, že ho polezu hledat. Lehl jsem si na břicho a už jsem se pod křovím plazil². Sláva, našel jsem ho. Celý šťastný jsem chtěl hned vylézt, ale jako kdyby mě něco drželo za záda a já nemohl pryč. Začal jsem volat o pomoc. Přiběhla paní učitelka a vytáhla mě ven. Jé, to bylo nadělení. Pod tím křovím mě nikdo nedržel, ale byly tam trny a ty mně roztrhly můj nový kabátek. Byl jsem moc smutný a začal plakat. Teď už jsem litoval, že jsem neposlechl a nevzal si jiné oblečení. A kdybych dával pozor, co paní učitelka říkala, když jsme na hřiště přišli, tak o tom trní vím. Upozorňovala nás totiž, že to křoví je plné trnů a že k němu nikdo nemáme lézt.

1) Děti si můžou stoupnout a projít se, jako když jdou do školky.

2) Plazíme se po zemi

Po příběhu můžeme ještě dětem povědět básničku:

Zdroj: SLÁDEK, Josef Václav (2011). *Zvony a zvonky*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-7399-165-4.

Macek lezl ze vrátek,
roztrhal si kabátek,
máma mu ho vyspravila,
chodil zas jak ve svátek.

Macek, Macek ušatý
kožich má až na paty,
pyšně sobě vykračuje
mezi všemi kořaty.

Macku, Macku, Macíčku,
vzhůru nosíš hlavičku, —
však by ty jsi jinak chodil,
kdybys neměl mamičku!

Příloha č. 9: Hádanky

Zdroj: [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://mslustenice.webnode.cz/pro-pobaveni/hadanky-pro-deti/>

Ve zdi díra,
mlsám sýra,
to jsem celá já.
Mám dvě očka,
pozor kočka,
ouška šedivá.
(myš)

Ptal se chlapec sluníčka:
Mohou chodit jablíčka?
Slunce na zem posvítilo,
velice se podívalo.
Opravdu tam jablíčka
vozí jehel kulička.
Dupe, funí, naříká,
je to tíha veliká.
(ježek)

Zdroj: [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://hadanky.atropin.cz/hadanky-a-hlavolamy--strong-hadanky-pro-deti-strong>

Má to oči jako kočka,
má to ocas jako kočka,
mňouká to jako kočka,
a není to kočka?
(kocour)

Příloha č. 10: Pravidla

**Nebojíme
se mluvit**

**Všichni
jsme
kamará**

**Pomáháme
si**

**Půjčujeme si
hračky**

**Usmíváme
se**

Příloha č. 11: Fotodokumentace projektu

Konstruktivní činnost „Domeček pro kočku“

„Kočí pexeso“

Námětová hra „Na zvířátka“

Kreslení jednotažky

Hra na divadlo, dramatizace s loutkami

Kreslení kočiček

Příprava hry „Myšičko, myš“

Volná hra s loutkou

Modelování koček

Vypravování pohádky před spaním

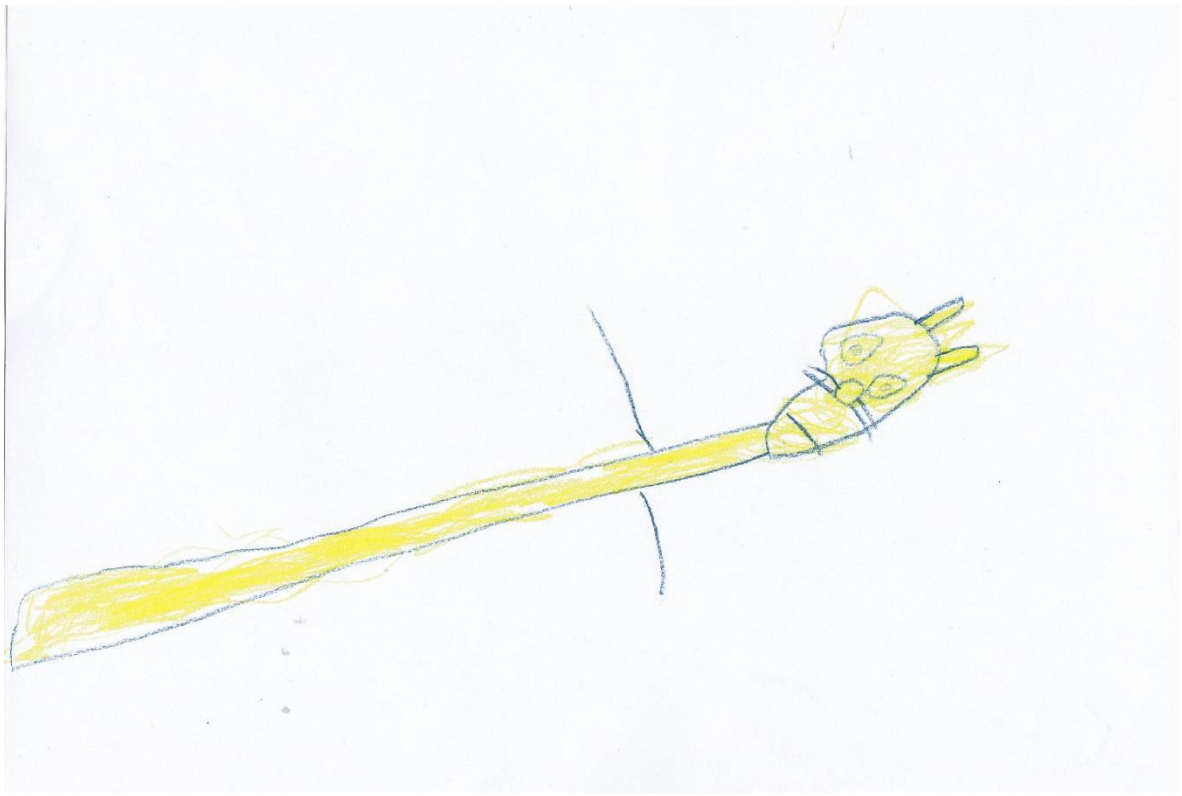

Třída „Beriška“

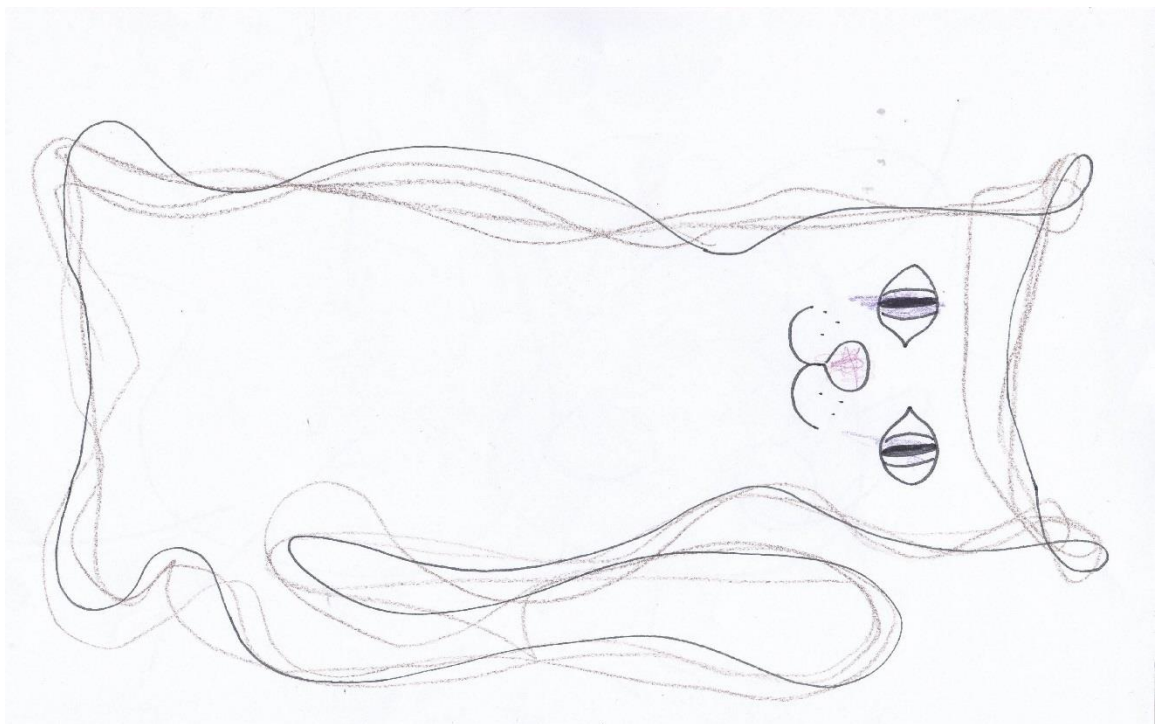

Kresba kočky

Kresba kočky II.

Jednotažka